

Detaljplan för Backgården

Plan- och genomförandebeskrivning

Granskningshandling: 2026-03-11

Diarienummer: KSK 2023/576

Götene kommun

Innehåll

Inledning	3
Planförslag	5
Motiv till regleringar.....	9
Planeringsförutsättningar	12
Konsekvenser	20
Genomförandefrågor.....	45
Medverkande.....	47

Inledning

Detaljplanens syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa ny verksamhetsmark norr om riksväg 44, i enlighet med översiktsplanen, och att göra planen flexibel för att anpassas efter framtida behov. Planen ska också säkerställa att området erbjuder attraktiv verksamhetsmark i ett synligt skyltläge. Samtidigt ska delar av området med naturvärden bevaras för att skydda ekologiska funktioner och främja biologisk mångfald. En annan viktig aspekt är att skapa en ordnad och estetiskt tilltalande entré mot Kinnekulle, för att ge ett positivt första intryck av området.

Plandata

Planområdet ligger strax norr om Götene tätort och avgränsas i söder av riksväg 44, i öster av väg 2727 i norr av Värmevägen och i väst mot banvallen med gång- och cykelväg. Totalt omfattar planområdet cirka 30 hektar där huvuddelen består av jordbruksmark. Planområdet omfattas av två stycken fastigheter där den kommunägda Götene 16:2 utgör huvuddelen. Resterande del av planområdet utgörs av del av Västerby 1:285 som ägs av Götene Vatten och Värme.

Figur 1. Planområdet i dess geografiska sammanhang.

Bakgrund och uppdrag

Till följd av de försäljningar av verksamhetsmark som skett de senaste åren, finns ett behov av att utöka kommunens planreserv som möjliggör fortsatta etableringar. Behovet av ny verksamhetsmark är mest påtagligt i Götene. I Götene kommuns gällande översiktsplan pekas ett antal nya områden ut som lämpliga för verksamheter. Som ett första steg i att genomföra översiktsplanens intentioner föreslås området norr om riksväg 44 detaljplaneläggas.

Kommunstyrelsen gav den 29 november 2023 §253 sektor samhällsbyggnad i uppdrag att påbörja detaljplanering för att möjliggöra ny verksamhetsmark på del av Götene 16:2.

Planprocessen

Planen upprättas med utökat förfarande i enlighet med Plan- och bygglagens (PBL) regler.

I ett första skede upprättas samrådshandlingar. När dessa godkänts politiskt kungörs samrådet och samråd hålls. Under samrådet kan synpunkter lämnas in vilka sammanställs i en samrådsredogörelse tillsammans med kommunens bemötande av de olika synpunkterna. Därefter upprättas granskningshandlingar. Innan granskningen skickas en underrättelse om granskning av planförslaget ut. Synpunkter inhämtas igen och efter granskningen sammanställs dessa i ett granskningsutlåtande. Eventuella ändringar görs av förslaget och lämnas till politisk behandling för godkännande och antagande. Detaljplanen antas av kommunfullmäktige och vinner laga kraft tre veckor efter antagandet, såvida den inte överklagas eller överprövas.

Figur 2. Illustration som redovisar de olika stegen i planprocessen

Planhandlingar

Till planen finns följande framtaget:

- **Plankarta med bestämmelser.** Av plankarta med bestämmelser framgår detaljplanen bindande föreskrifter.
- **Planbeskrivning** (denna handling) med genomförandebeskrivning. Planbeskrivningen har ingen rättsverkan. Avsikten med beskrivningen är att vara vägledande i bedömning och vid genomförandet av detaljplanen.
- **Grundkarta.** Innehåller det som finns inom och angränsande planområdet idag. Plankartan visas på grundkartan.
- **Fastighetsförteckning**

Planbeskrivningen har ingen rättsverkan. Detaljplanens bindande föreskrifter framgår av plankarta och planbestämmelser. Avsikten med beskrivningen är att vara vägledande i bedömning och vid genomförandet av detaljplanen.

Planeringsunderlag

- Översiktsplan (antagen av kommunfullmäktige i februari 2023)
- Undersökning enligt 6 kap 6 § MB (1998:808) upprättad av sektor samhällsbyggnad 2024-06-11
- Lokaliseringsutredning – Götene kommun, 2024-11-11
- Dagvattenutredning – Melica, 2025-10-28
- Naturinventering – Örnborg Kyrkander, 2024-11-29
- Bedömning artskydd och biotopskydd, 2025-09-08
- Geoteknisk utredning – Mitta, 2024-04-18, reviderad 2025-09-01
- Riskutredning – Afry, 2024-02-22, reviderad 2025-05-26
- Trafikutredning – WSP, 2024-03-20, reviderad 2025-05-27
- Bullerutredning – Ensucon, 2024-06-03, reviderad 2025-09-16

Planförslag

Planförslaget skapar goda förutsättningar för fortsatt etablering av verksamheter i Götene kommun. Genom en förhållandevis flexibel detaljplan kan området erbjuda attraktiv mark för en bred variation av företag, både vad gäller typ och storlek. Planen möjliggör totalt cirka 66 000 kvadratmeter byggrätt.

Områdets gatustruktur är utformad som ett U, vilket bidrar till möjligheten att skapa flexibla fastighetsindelningar. Detta ger möjlighet att anpassa fastigheterna efter verksamheternas behov, oavsett om de kräver stora eller mindre tomter. Inom planområdet är byggrätterna i princip likvärdiga, men med vissa undantag i form av gestaltungskrav, krav på riktad belysning och krav på riskreducering längsmed riksväg 44 och väg 2727. Dessa krav har sin grund i områdets synlighet och exponering från de stora vägarna samt utifrån förekomsten av fladdermöss.

På grund av den goda exponeringen från riksväg 44 och väg 2727 är det viktigt att bebyggelsen i planområdet upplevs som estetiskt tilltalande och inte störande. Därför finns bestämmelser om att fasader mot riksväg 44 ska ha en variation var 50 meter för att skapa ett varierat uttryck, och att skyltning endast får placeras på fasaderna och inte på taken. Detta bidrar till en enhetlighet i området, som samtidigt ger en välkomnande bild av Götene kommun för förbipasserande trafik.

Den östra delen av planområdet föreslås avsättas som naturmark, dels för att möjliggöra effektiv dagvattenhantering och dels för att kunna användas till kompensationsåtgärder som balanserar de ingrepp exploateringen medför. Området har en framträdande placering, väl synligt från omkringliggande vägar, och blir det första intrycket för besökare som fortsätter sin resa norrut mot Kinnekulle. Därför är det av stor vikt att området gestaltas med omsorg för att skapa en välkomnande och ordnad helhetsbild. Trädplantering, dammanläggningar och eventuella murar bör planeras noggrant för att säkerställa att området uppfyller både funktionella och estetiska krav.

Planområdets västra och norra del föreslås bevaras som naturmark för att värna dess ekologiska värden. Området innehåller flera äldre träd, såsom spärrgreniga vårtbjörkar, grova oxlar med tickor och insektshål, stora rönnbuketter, en äldre sälgbukett med döda stammar och gamla enar. Här finns även lönn, sälg, nypon, klen ek, hagtorn, skogstry och krusbär, och många av träden utgör hålträd som är viktiga habitat för djurlivet.

Planområdets södra del regleras som naturmark. Syftet är dels att hålla avstånd från riksväg 44 och de risker som är kopplade till vägen, samt för att bibehålla de värden som finns på två åkerholmar som ligger i denna del av området.

Området har en luckig struktur med gott om stenhögar och rösen. Dessa erbjuder skrymslen och håligheter som används av mindre djur. Planförslaget avser att bevara huvuddelen av dessa för att inte påverka djurlivet i allt för stor utsträckning.

Figur 3. Översiktligt illustration över hur planområdet skulle kunna se ut efter exploatering.

Figur 4. 3D-illustration som visar exempel på möjlig utformning enligt planförslagets bestämmelser.

Figur 5. 3D-illustration som visar vy i nordlig riktning från väg 2727 mot Hällekis. Väster om vägen ligger planområdet där ytan närmast vägen är reglerad som natur.

Allmän plats

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats. Detta innebär att kommunen är ansvarig drift och skötsel av allmän plats inom planområdet.

Kommunen får enligt 6 kap 13 § PBL lösa in mark eller annat utrymme som enligt detaljplanen ska användas för allmänt plats som kommunen ska vara huvudman för. Kommunen har även en skyldighet enligt 14 kap 4 § PBL att på fastighetsägarens begäran lösa in mark eller annat utrymme som enligt detaljplanen ska användas för allmän plats som kommunen är huvudman för.

Gata (GATA)

Användningen Gata används för områden avsedda främst för trafik inom en ort eller för trafik som har sitt mål vid gatan. I användningen ingår även komplement som behövs för gatans funktion. Tilltänkt gata föreslås vara 10 meter bred för säkra framkomligheten i området.

Natur (NATUR)

I planområdet föreslås flera ytor regleras som NATUR. Dessa syftar till att säkerställa hantering och rening av dagvatten samt för att kunna hantera ett skyfall. Längs med riksväg 44 och väg 2727 som är klassade som primärled respektive sekundärled för farligt gods, fyller också naturområdena ett behov som barriär mellan vägarna och byggrätterna.

I den östra delen av planområdet finns en stor sammanhållen yta reglerad som natur. Inom denna yta föreslås en torrdamm ligga. Här finns också utrymme för att arbeta med kompensationsåtgärder som samtidigt utgör en entré mot Kinnekulle.

I planområdets västra och norra del, syftar naturområdet till att bevara identifierade naturvärden.

Kvartersmark

Användningen Z- verksamheter används för områden för service, lager, tillverkning med tillhörande försäljning, partihandel och annan jämförlig verksamhet med begränsad omgivningspåverkan. Syftet är att utöka möjligheten för fortsatta verksamhetsetableringar i Götene kommun.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vunnit laga kraft. Bygglov får inte lämnas med stöd av denna detaljplan innan genomförandetiden har startat. Under genomförandetiden får detaljplan inte ändras utan synnerliga skäl. Detaljplanen gäller och ska följas även efter genomförandetidens utgång men kan då ändras eller upphävas utan att de rättigheter som uppkommit genom planen behöver beaktas.

Motiv till regleringar

Nedan redovisas bestämmelseformulering och beteckning samt beskrivning och motiv av de regleringar som föreslås i planförslaget.

Användning av allmän plats

GATA: Säkra tillfart och god framkomlighet för alla tillkommande fastigheter inom hela planområdet.

NATUR: Syftet är att säkerställa hållbar hantering av dagvatten och skyfall, skapa en trygg buffertzon mot riksväg 44 och väg 2727, möjliggöra för kompensationsåtgärder, möjliggöra för att öka de estetiska värdena mot entrén till Kinnekulle samt bevara viktiga naturvärden i planområdets nordvästra del. För att uppnå detta behöver områden för dagvattenhantering och skyfallsytor reserveras för att minimera översvänningsrisker och minska påverkan på befintliga vattenflöden och närliggande naturmiljöer. Avståndet till de större vägarna är också en viktig faktor för att minimera buller, föroreningar och säkerhetsrisker för områdets användare. Dessutom ska naturvärdena i nordvästra och södra delen bevaras, vilket innefattar att skydda befintlig vegetation och livsmiljöer för lokala arter. Sammanfattningsvis ska dessa åtgärder främja en god och säker miljö, hantera klimatrelaterade risker, möjliggöra för en estetiskt tilltalande miljö utmed väg 2727 och riksväg 44 samt bevara viktiga ekologiska värden i området.

Egenskapsbestämmelser för allmän plats

Utformning

Utformning av allmän plats –dike₁: Motivet är att säkerställa att yta för dagvattenhantering och rening enligt rekommendationer från utförd dagvattenutredning.

Utformning av allmän plats –damm₁: Motivet är att säkerställa att yta för dagvattendamm enligt rekommendationer från utförd dagvattenutredning.

Minsta lutning är angivet värde: 1,0:200,0. (Pilen pekar uppåt): Bestämmelsen syftar till att säkerställa att vatten vid skyfall rinner österut på gatan och sedan vidare till dammen och naturområdet. Lutningen 1,0:200,0 innebär att lutningen på gatan minst måste vara 0,5 %.

Användning av kvartersmark

Verksamheter (Z): Användningen Z- verksamheter används för områden för service, lager, tillverkning med tillhörande försäljning, partihandel och annan jämförlig verksamhet med begränsad omgivningspåverkan. Syftet är att utöka möjligheten för fortsatta verksamhetsetableringar i Götene kommun.

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Utnyttjandegrad

Största byggnadsarea är 40% per fastighet - e₁: Genom att begränsa byggnadsarean till 40% säkerställs att det inte blir för mycket bebyggelse på varje fastighet, vilket ger utrymme för dagvattenhantering.

Höjd på byggnadsverk

Högsta nockhöjd är 20 meter - h₁: Det föreslås att höjden begränsas till en maximal nockhöjd på 20 meter för att ny bebyggelse inte ska bli alltför dominerande i landskapet. Samtidigt möjliggör denna höjd moderna verksamheter, exempelvis sådana med robotiserade funktioner, på ett funktionellt sätt.

Utförande

Endast 75% av fastighetsarean får hårdgöras - b₁: Syftet med bestämmelsen är att begränsa andelen hårdgjorda ytor på varje fastighet för att minska föroreningar i mottagande vattendrag samt för att säkerställa att området kan hantera ett skyfall.

Färdig golvnivå för byggnad ska anordnas minst 10 centimeter ovan anslutande gata från vilken infart sker – b₂: Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att byggnader inte skadas vid ett skyfall.

Placering

Byggnader ska placeras minst 4 meter från fastighetsgräns - p₁: Bestämmelsen säkerställer att fastighetsägare kan underhålla sina byggnader utan att inkräkta på grannfastigheter.

Utformning

Skyltar får endast förekomma på byggnaders fasad - f₁: Motivet bakom bestämmelsen är att skapa en enhetlig och tydlig skyltmiljö samtidigt som man minimerar visuella störningar i landskapet.

Skyltar ska i storlek, utformning, placering och lyskraft underordna sig byggnaderna. Med hänsyn till trafiken på riksväg 44 samt för närliggande bostäder, får inga störande skyltar eller ljusanordningar uppföras – f₂: Bestämmelsen syftar till att skyltarna ska fylla sitt informativa syfte utan att störa trafik, boendemiljö eller områdets visuella kvalitet.

Byggnader ska utformas med volym eller fasadväxling vid minst var 50:e meter mot riksväg 44 – f₃: Syftet med bestämmelsen är att volym- och fasadväxling gör att stora byggnadsvolymer smälter bättre in i landskapet och upplevs som mindre dominerande. Detta hjälper byggnaderna att passa bättre in i omgivningen och landskapet längs vägen.

Utomhusupplag mot riksväg 44 ska avskärmas med plank, mur eller vegetation – f₄: Bestämmelsen är utformad för att skapa en trivsam och säker vägmiljö samtidigt som områdets estetiska värden stärks.

Utomhusbelysning ska riktas nedåt, in mot industriområdet och ha en ljusfärg med 3000 grader Kelvin eller lägre – f5: Bestämmelsen syftar till att säkerställa att fladdermöss inte störs av belysning inom norra delen av planområdet.

Utförande

Färdig golvnivå för byggnad ska anordnas minst 10 centimeter ovan anslutande gata från vilken infart sker – b1: Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att byggnader inte skadas vid ett skyfall.

Skydd mot störningar

Fasader och fönster mot riksväg 44 skall utrustas med brandtekniskt skydd (EI30) respektive EW30 - m1: Syftet med bestämmelsen är att skapa en säkrare miljö längs riksväg 44 genom att minimera risken för brandspridning till byggnader vid en eventuell trafikolycka eller brand.

Utrymningsvägar och entréer ska finnas som möjliggör utrymning och entré bort från riksväg 44 – m2: Bestämmelsen syftar till att öka säkerheten vid olyckor eller farliga situationer nära större vägar genom att ge människor en trygg och effektiv möjlighet att utrymma området.

Friskluftsintag ska vara riktad bort från riksväg 44 – m3: Syftet med bestämmelsen är att reducera risk för att farlig gas kommer in i byggnader via friskluftsintag vid olyckshändelse på vägen.

Fasader och fönster mot väg 2727 skall utrustas med brandtekniskt skydd (EI30) respektive EW30 – m4: Syftet med bestämmelsen är att skapa en säkrare miljö längs väg 2727 genom att minimera risken för brandspridning till byggnader vid en eventuell trafikolycka eller brand.

Utrymningsvägar och entréer ska finnas som möjliggör utrymning och entré bort från riksväg 44 – m5: Bestämmelsen syftar till att öka säkerheten vid olyckor eller farliga situationer nära väg 2727 genom att ge människor en trygg och effektiv möjlighet att utrymma området.

Friskluftsintag ska vara riktad bort från väg 2727 – m6: Syftet med bestämmelsen är att reducera risk för att farlig gas kommer in i byggnader via friskluftsintag vid olyckshändelse på vägen.

Ändrad lovplikt

Marklov krävs även för hårdgöring av mark – a1: Tillsammans med bestämmelsen om högsta hårdgöringsgrad reglerar denna bestämmelse att max 75% av tillkommande fastigheter får hårdgöras.

Bygglov krävs även för att sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en ljusanordning– a2: Tillsammans med bestämmelsen om utomhusbelysning (f5) syftar denna bestämmelse till att säkerställa att fladdermöss inte störs av belysning inom norra delen av planområdet.

Planeringsförutsättningar

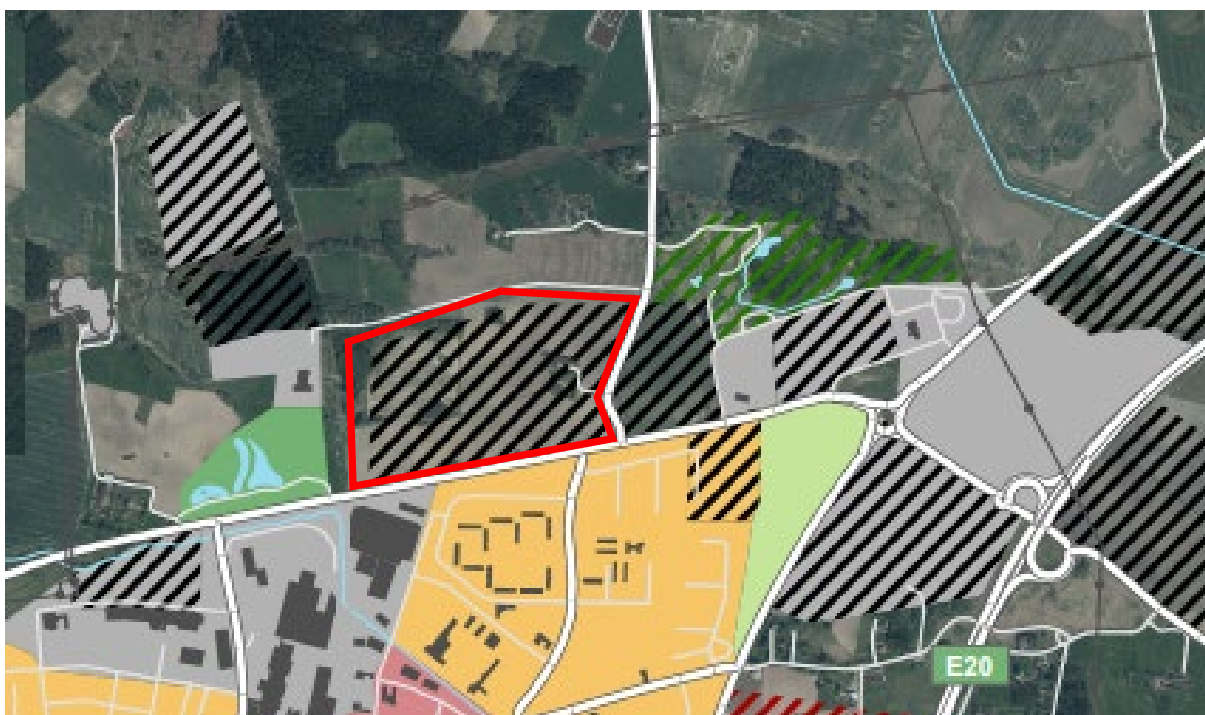
I detta kapitel beskrivs alla förutsättningar och alla planeringsunderlag som legat till grund för detaljplanens omfattning och utformning.

Kommunala

Nedan redovisas de kommunala ställningstaganden som ger förutsättningar för planområdet och dess utformning.

Översiktsplan

I kommunens översiktsplan, antagen i februari 2023, redovisas området som utvecklingsområde för verksamheter. Att inom området planera för ny verksamhetsmark anses följa intentionen i översiktsplanen

Figur 6. Utdrag ur gällande översiktsplan där aktuellt planområde är rödmarkerat.

Detaljplan

För det aktuella området finns ingen detaljplan men det gränsar till två detaljplaner, i söder och i norr/väst. I söder finns detaljplan för del av Götene 16:2 som reglerar infarter från riksväg 44 till Götene tätort. I norr/väst finns detaljplan för del av Västerby 1:281 som reglerar energiproduktion, Värmevägen och våtmark.

Riksintressen

Riksväg 44 omfattas av riksintresse för kommunikationer.

Miljö

Natur

I samband med framtagandet av detaljplaneförslaget har en naturvärdesinventering (2024-11-29) tagits fram. Inventeringen omfattade en större yta där planområdet utgjorde ungefär hälften av den inventerade ytan. Planområdet utgörs till största del av åkermark. Åkermarken bryts och kantas av till största del trädklädda mindre områden som ligger som öar och uddar ut i åkrarna, bland annat på ändmoräner. På en av dessa öar finns bebyggelse i form av en lada, Backgården. Skogsområdena domineras av lövskog med inslag av barrträd. Området är mycket flackt och ligger på 73-77 m.ö.h.

Figur 7. Lokalisering av det totala inventeringsområdet. Aktuellt planområde markerat i rött.

Inga delar av inventeringsområdet omfattas av något formellt områdesskydd, med undantag av objekt som omfattas av det generella biotopskyddet. Det finns inga Natura 2000-områden i närheten av inventeringsområdet.

Naturvärdesinventeringen resulterade i totalt 30 identifierade naturvärdesbiotoper med förhöjda naturvärden varav 11 inom planområdet. Inom planområdet har två av naturvärdesbiotoperna bedömts hysa naturvärden motsvarande klass 2 (Högt naturvärde), två biotoper bedömdes ha naturvärden motsvarande klass 3 (Påtagligt naturvärde) och sju biotoper har bedömts hysa naturvärden motsvarande klass 4 (Visst naturvärde).

I åkerkanter i sydvästra delen av inventeringsområdet noterades sminkrot på fem olika platser. Sminkrot är ett åkerogräs som är rödlistat som Nära hotad (NT).

Totalt har 138 objekt som bedömts omfattas av det generella biotopskyddet identifierats inom inventeringsområdet, varav cirka hälften inom det aktuella planområdet. Inom planområdet är det i huvudsak odlingsrösen som utgör biotopsskyddade objekt, men det finns även inslag såsom allé och åkerholmar. Värdearter noterades på flera av åkerholmarna.

Utöver objekten som omfattas av det generella biotopskyddet och som även räknas som värdeelement har det inom planområdet identifierats ytterligare totalt 90 värdeelement. Av dessa är flera särskilt skyddsvärda träd. En stor del av värdeelementen utgörs av hålträd av asp men flera grova oxlar är också värda att särskilt uppmärksamma.

Fladdermusinventeringen gav fynd av sju olika arter/artgrupper. Två av dessa, nordfladdermus och brunlångöra, är rödlistade som nära hotade. Den befintliga ladan inom planområdet har undersökts i två omgångar under vintern 2025/2026. Det kan inte uteslutas att det sporadiskt vistas fladdermöss i ladan sett över året, men inga spår av övervintringsplatser har hittats. Troligen är lokalen inte lämplig som yngelkammare, det finns rikligt med spillning från svartfågel och råttor. Vanligtvis undviker fladdermöss att dela utrymmen med kajor.

Dagvatten

Inom planområdet finns inget befintligt dagvattenledningsnät som avvattnar området. Hela området avvattnas mot dikningsföretaget Backgården som bildades 1965. Backgården har sitt utlopp i Västerbroån och dikningsföretagets flödeskrav är 1,5 l/s ha.

Geotekniska förhållanden

Som en del av planarbetet, har en geoteknisk undersökning genomförts (Mitta 2024-04-18, reviderad 2025-09-08). Undersökningen omfattar sammanlagt ett område på cirka 30 ha. Vid undersökningen framkom det att där markanvändningen bestod av åkermark bestod det ytliga jordlagret av lera. Där marken plöjs är det inte ovanligt att det förekommer ett övre skikt på 30-50 cm med humusrik lera. Under detta vidtar som regel ett lager torrskorpelera på ca 0,5–2 meter och under detta tar lera åter vid. Lerlagret varierar med några meters tjocklek och under detta tar friktionsjord, bedömt morän, vid. Tjockleken på detta lager är i vissa punkter upp emot 5–6 meter, men blygsammare tjocklekar förekommer också.

Det totala jorddjupet varierar mellan någon meter och som mest ca 7–8 meter, detta framförallt i den nordöstra delen av området. Leran bedöms som löst lagrad med relativt låg skjuvhållfasthet medan friktionsjorden under är fastare. Under friktionsjorden följer berg, de flesta sonderingstopp (även där jord-bergsondering inte använts) förmodas ha skett mot bergöverytan eller mycket nära den. Det förekommer även andra jordlagerföljder än de som

beskrivits ovan, där morän eller isälvsmaterial går i dagen saknas leran i de översta lagren och dessa utgörs i stället av friktionsjord som sand eller grus med inslag av silt.

Som tydligast är detta i det nordvästra partiet med naturmark, men det förekommer även inom åkermarken, tex i sydväst.

I samband med fältundersökningen direktmättes markradon i åtta punkter. Resultaten tyder på att marken, åtminstone initialt, kan klassas som låg- eller mellanradonmark. Detta innebär i regel inga stora åtgärder för byggnader men vissa radonskyddande åtgärder kan behövas.

Stabilitet

Utförda stabilitetsberäkningar visar att området i huvudsak har goda säkerhetsmarginaler mot skred. Planerad bebyggelse och anläggningar kan genomföras utan krav på särskilda stabilitetshöjande åtgärder. De djupare lerskikt som påvisats i vissa sonderingar bedöms vara tunna. Beräkningar visar att glidytor som når ned i dessa nivåer uppnår mycket höga säkerhetsfaktorer. Slutsatsen är därför att även om dessa skikt förekommer påverkar de inte totalstabiliteten negativt.

För vägbanken i öster ligger säkerhetsfaktorn i odränerad analys något under riktvärdet, men beräkningen bedöms vara konservativ och verklig stabilitet sannolikt högre än vad beräkningen visar. Glidytan är lokal och säkerhetsmarginalen får anses vara tillfredsställande. Som försiktighetsåtgärd bör dock den planerade dagvattendammen inte anläggas närmare än ca 10 m från vägbanken. Några särskilda planbestämmelser bedöms i övrigt inte nödvändiga avseende stabilitet. Vid fortsatt projektering behöver vägslänter, fyllnadshöjder och slantgeometrier verifieras och anpassas till slutlig höjdsättning och markanvändning.

Kvicklera

Enligt SGI:s karttjänst "*Finkorniga jordarter med förutsättningar för kvicklera*" omfattas hela planområdet av potentiell kvicklera. De utförda sonderingarna visar dock att det främst är i den nordöstra delen av området, där lermäktigheten är större, som det finns förutsättningar för känslig lera.

En bedömd utbredning i plan redovisas i Bilaga 6 i utredningen. I övriga delar av området är antingen lermäktigheten tunn (< 1 m) eller så uppvisar leran höga sonderingsmotstånd. Mäktigheten på den känsligare leran uppgår som mest till ca 2 m. Även i centrala delar av området finns lokala partier med känslig lera på omkring 0,5–1 m mäktighet.

Merparten av den planerade bebyggelsen är lokaliserad utanför identifierade områden med känsligare lera. Den planerade dagvattendammen är belägen inom det känsligaste partiet, men urgrävningen är grund (ca 0,5 m) och når inte ned till de djup där de mer känsliga lerlagren förekommer. Sannolikheten för att dagvattendammen ska påverka lerjorden i någon större omfattning bedöms därför som liten.

För den planerade bebyggelsen bedöms behovet av markförstärkningar eller djupgrundläggning som litet. Grundläggning kommer troligen i huvudsakligen att ske genom urschaktning ned till fast botten, vilket innebär att risken för påverkan på känsliga leror genom vibrationer eller stötar är begränsad. För det fortsatta plan- och projekteringsarbetet innebär detta att risk för kvicklera ska beaktas särskilt inom de utpekade områdena.

Grundläggning

Det antas att det kommer att konstrueras industribyggnader inom området, t ex verkstäder och/eller lagerlokaler. I dagsläget är det exakt utformning av byggnationen inom området okänt. Val av grundläggningsmetod kommer därför slutgiltigt att vara upp till konstruktören. En aktiv dialog mellan denna och ansvariga för geotekniken är att rekommendera i bygskeedet.

Djupen till fast botten inom området ligger inom ett span som både kan tillåta utgrävning av leran och ersätta det med packad fyllning som grundläggning men också djup som gör att det blir nödvändigt med pålgrundläggning, även om man ur kostnadssynpunkt helst bör undvika denna när så är möjligt. Lokalt kan både dessa alternativ bli aktuella. Gällande kostnader så är pålgrundläggning generellt dyrare än platta på mark. Vid konstruktion av t ex en lagerlokal är det möjligt att påla en bärande stomme, dvs kanterna på konstruktionen pålas men ytorna inom byggnaden består av plattor. Även bärande vägar inom byggnaden pålas. Ett alternativ här är att använda sk dilatationsfogar vilket innebär att plattorna delas in i olika segment. Detta innebär att viss sättning kan tillåtas inom konstruktionerna men själva stommen förblir sättningfri då den är pålad.

Hydrologiska förhållanden

De hydrogeologiska förhållandena har undersökts genom montering av 6 st grundvattenrör med 50 cm slitsat filter. Grundvattennivån är generellt hög inom området vilket också noterades vid skruvprovtagningarna. Det skall dock tilläggas att det var mycket smältvatten i området vid mätningstillfället. Grundvattennivån följer generellt markens lutning och nivåerna varierar säsongvis. Då området är stort är det inte säkert att alla rör sitter i samma grundvattenmagasin. Med samma logik är det också svårt att avgöra riktigt åt vilket håll grundvattnet strömmar.

Gällande lodningen så skall det påpekas att detta skedde då det fanns mycket vatten i markerna efter att tjälen hade släppt. För att skapa sig en bättre uppfattning om grundvattenytorna bör rören helst lodas regelbundet under en längre period.

Kulturmiljö

Planområdet domineras till största delen av jordbruksmark, där inslag av odlingsrösen och åkerholmar kan observeras. Dessa element bidrar till områdets karaktär och ger en viss inblick i tidigare markanvändning. Odlingsrösen, som är stensamlingar från tiden då marken röjdes för odling, vittnar om det arbete som utfördes av tidigare generationer för att förbättra jordens brukbarhet. De fungerar som påminnelser om äldre jordbruksmetoder, men deras betydelse är främst lokal snarare än nationell.

Åkerholmarna, små skogsdungar eller naturliga inslag i åkermarken, har också haft sina funktioner. De har historiskt använts som betesmarker, virkesresurser och som skydd under arbetsdagarna. Även om de kan ha haft viss symbolisk betydelse i lokala traditioner, är deras huvudsakliga funktion att stödja jordbruket och ge resurser till de som arbetade på marken.

Sammantaget ger odlingsrösen och åkerholmarna en inblick i områdets bruk och landskapets utformning över tid. De visar på ett långvarigt förhållande mellan människor och natur, men deras kulturhistoriska betydelse är kanske inte lika framträdande som i mer bevarade och tydligt definierade kulturmiljöer. Dessa inslag kan ändå bidra till förståelsen av den lokala jordbrukshistorien och dess påverkan på landskapet.

Fornlämningar

En arkeologisk förundersökning har genomförts inom planområdet, vilket resulterade i upptäckten av fyra boplatser. Dessutom har en äldre gravsten tidigare påträffats inom området.

Figur 8. Bild som redovisar påträffade fornlämningar inom planområdet.

Fysisk miljö

Planområdet är i stort sett obebyggt, med undantag för en kvarstående lada som tillhörde den tidigare gården Backgården. Bostadshuset som tidigare fanns på platsen har redan rivits och avlägsnats. Strax väster om planområdet finns viss bebyggelse i form av Götene Vatten och Värmes värmeverk. I söder ligger riksväg 44 och på andra sidan finns industriverksamheter samt bostäder, det finns dock en vegetationridå mellan bostäderna och riksväg 44.

Figur 9. Foto där ladan från den tidigare gården Backgården syns.

Teknisk försörjning

Vatten, spill- och dagvatten

Området ligger idag utanför verksamhetsområde för vatten, spill och dagvatten.

Energiförsörjning

Eldistributör i området är Kinnekulle energi.

Trafik

Biltrafik

Området nås via Värmevägen som ligger direkt norr om planområdet i öst-västlig riktning. Värmevägen ansluter österut till väg 2727. I sydlig riktning från väg 2727 nås sedan riksväg 44.

Gång- och cykeltrafik

Planområdet nås via den gamla banvallen, vilken idag fungerar som en gång- och cykelväg. För besökare från Götene krävs dock en passage över riksväg 44 för att nå området. Gång och cykelvägen är grusad och snöröjs inte. Den är inte heller belyst.

Figur 10. Vy från riksväg 44 i nordlig riktning, där gång- och cykelvägen syns till vänster och planområdet som ligger direkt öster om gång- och cykelvägen.

Konsekvenser

I detta avsnitt redogörs för de sammantagna konsekvenserna som detaljplanens genomförande innebär. Fastighetsrättsliga konsekvenser beskrivs i genomförandedelen.

Ställningsgatande 4 kap. 33b § PBL (2010:900)

Kommunen har gjort en undersökning om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En sammanvägning av konsekvenserna visar att planens genomförande inte bedömts medföra betydande miljöpåverkan.

Ställningstagandet grundar sig på bedömningen att ett genomförande av detaljplanen:

- Inte påverkar något Natura 2000-område och därmed inte kräver tillstånd enligt 7 kap 28 § MB
- Inte negativt påverkar möjligheterna att uppfylla nationella eller regionala miljömål, klimatmål och folkhälsomål
- Inte ger upphov till risker för människors hälsa och säkerhet
- Inte bidrar till att några miljö kvalitetsnormer överskrids
- Inte på ett betydande sätt påverkar några områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddstatus såsom riksintressent eller naturreservat

Ställningstagande kring MKB-projekt

Planens karaktär och omfattning (10 §):

- Planen möjliggör ett nytt verksamhetsområde på ca 29 hektar varav ca 12 utgörs av naturmark för bevarande av naturvärden och möjliggörande av dagvattenhantering.
- Planområdet omfattar ca 39 hektar och ligger inom ”utvecklingsområde för verksamheter” enligt kommunens översiktsplan
- Området utvecklas med potential till stora etableringar i ett strategiskt läge i Skaraborg och med hållbar dagvatten och skyfallshantering.

Bedömning: Även om projektet är stort till ytan, rör det sig om en utveckling som ligger i linje med kommunens översiktsplan och ger möjligheter som gynnar hela regionen. Planen har ett tydligt hållbarhetsfokus genom hantering av dagvatten, åtgärder för ekosystemtjänster samt för biologisk mångfald.

Platsens utmärkande egenskaper (11 §):

- Naturvärdesinventeringen visar att området har vissa naturvärden, främst kopplat till åkerholmar, hålträäd och stenrösen. Planen har utformats för att göra så litet avtryck som möjligt på dessa värden.
- Risker kopplade till farligt gods, påverkan på fladdermöss och dagvatten kan hanteras genom regleringar i detaljplanen

- Planen stärker ekosystemtjänster och biologisk mångfald genom åtgärder kopplat till dammen i öst.
- Dagvatten hanteras med dammar och infiltration.
- Geotekniska och geohydrologiska förutsättningar kräver god planering och projektering av byggnader.

Bedömning: Planen bedöms ge upphov till en miljöpåverkan som kan hanteras inom ramen för detaljplanen. Ingen påverkan bedöms vara av sådan karaktär eller omfattning att den är betydande i miljöbalkens mening.

Platsens känslighet (12 §):

- Området ligger norr om Götene tätort med riksväg 44 som avgränsning. I närområdet finns verksamheter i form av värmeverk och biogasanläggning.
- Området ligger vid infarten till Kinnekulle. Planen har en ambition om att naturområdet i öst utöver att hantera dagvatten och säkerställa biologisk mångfald, även utgöra en estetiskt tilltalande entré till Kinnekulle.
- Markägoförhållanden och kommunalt huvudmannaskap ger god kontroll över utvecklingen.

Bedömning: Detaljplanen utformas med hänsyn till platsens förutsättningar och värden. Planförslaget bedöms kunna bidra positivt till platsens långsiktiga värden.

Miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper (13 §):

- Risker och konsekvenser kopplade till buller, transporter av farligt gods, artskydd, biotopskydd och översvämning har identifierats och analyserats i detaljplanen. För varje riskområde har tydliga avvägningar gjorts, där både planens genomförbarhet och skydd av människor, miljö och naturvärden har beaktats.
- Området utgör idag jordbruksmark, vars markanvändning kommer förändras. Den nya användningen medger utveckling av verksamheter som kan ge regionala arbetstillfällen, vilket bör beaktas i den samhällsekonomiska analysen

Bedömningar och besluten i planen baseras på underlag framtaget av sakkunniga experter inom respektive område. Detta säkerställer att både planerade åtgärder och eventuella begränsningar är väl motiverade och att risker hanteras på ett systematiskt och transparent sätt.

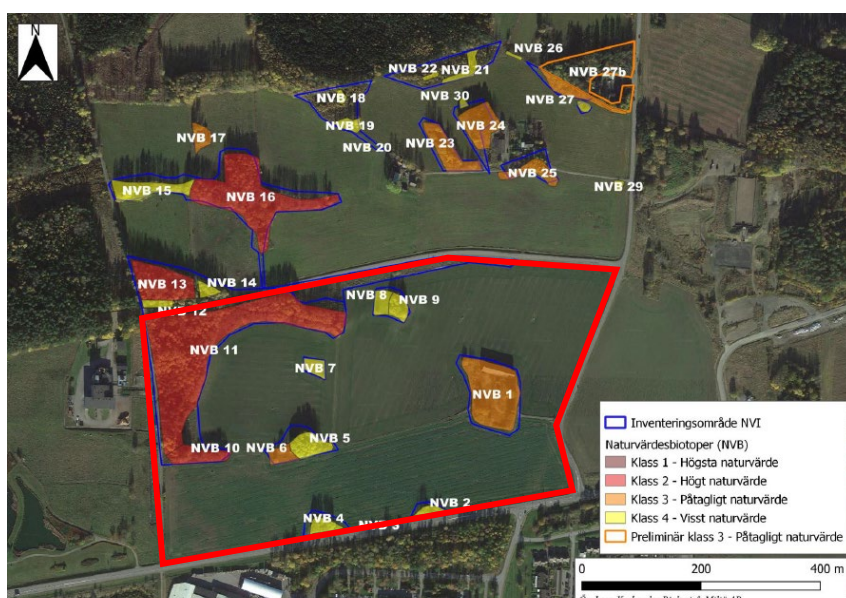
Slutsats

Sammantaget bedöms detaljplanens genomförande kunna medföra vissa miljöeffekter, men dessa är identifierade och kan hanteras inom ramen för detaljplanen genom planbestämmelser, tekniska lösningar och fortsatt projektering. Planen är förenlig med kommunens översiktsplan och innebär en utveckling i ett strategiskt läge i anslutning till befintlig infrastruktur och verksamheter. Samtidigt innehåller planförslaget åtgärder för dagvattenhantering, ekosystemtjänster och bevarande av naturvärden.

Mot denna bakgrund bedöms detaljplanen inte medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. miljöbalken, och någon strategisk miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning bedöms därför inte vara nödvändig

Natur

Till planarbetet har en naturvärdesinventering utförts (2024-11-29) samt en utredning av artskydd och biotopskydd samt förslag på kompensationsåtgärder (2025-09-08). Naturvärdesinventeringen resulterade i totalt 30 identifierade naturvärdesbiotoper med förhöjda naturvärden varav 11 inom planområdet. Inom planområdet har två av naturvärdesbiotoperna har bedömts hysa naturvärden motsvarande klass 2 (Högt naturvärde), två biotoper bedömdes ha naturvärden motsvarande klass 3 (Påtagligt naturvärde) och sju biotoper har bedömts hysa naturvärden motsvarande klass 4 (Visst naturvärde).

Figur 11. Karta som redovisar identifierade naturvärdebiotoper. Planområdet markerat i rött.

De två biotoperna av klass 2, benämnda NVB 10 och NVB 11 i naturvärdesinventeringen, omfattar värdefulla miljöer med höga naturvärden som bidrar till områdets ekologiska mångfald. Här finns bland annat gamla och grova träd, hålträd, stenrösen, solbelysta lövbryn och död ved, som är viktiga livsmiljöer för en rad arter.

Planförslaget har anpassats för att skydda de mest värdefulla biotoperna. Biotoperna NVB 2,3,4,8,9 och 10 kommer bevaras i sin helhet, och även stora delar av NVB 11 kommer bevaras. NVB 11 kommer delas i två större delar för att möjliggöra infart till området, i övrigt bevaras den helt. Detta innebär att stora delar av de identifierade biotoperna skyddas i planförslaget.

I planområdet finns flera större sammanhängande ytor som regleras som N-natur. Dessa ytor ska dels möjliggöra för dagvattenhantering, men även ge möjlighet att genomföra kompensationsåtgärder för de naturvärden som förloras i samband med exploateringen.

Biotopskydd

Inom planområdet finns 64 objekt som bedömts omfattas av det generella biotopskyddet. Det rör sig i huvudsak om odlingsrösen, men det finns även fyra åkerholmar. För de biotopskyddsområden som kommer påverkas av exploatering har förslag på kompensationsåtgärder tagits fram. Det handlar om 21 odlingsrösen och tre åkerholmar.

Kompensationsåtgärder

Kompensationsåtgärder ska i första hand genomföras så att samma individer av de djurarter som använder biotoperna innan åtgärder också kan få nytta av dem efter åtgärderna.

De berörda odlingsrösen kan kompenseras genom att de flyttas till annan plats. Odlingsrösen bör helst etableras i solbelysta lägen då det är mest gynnsamt för den biologiska mångfalden. Detta bör eftersträvas åtminstone för de rösen som innan flytt varit placerade i solbelysta lägen. Antalet rösen som återskapas måste inte vara exakt samma som innan flytt, vissa mindre kan slås ihop, dock får antalet inte skilja allt för mycket. All sten som ingått i rösen ska byggas upp till nya. Vid återuppbyggnaden bör mossor och lavar på stenarna läggas uppåt, utåt. Lavar på den solbelysta sidan, och mossorna på den skuggiga sidan. Rösen kan med fördel placeras på de återskapade åkerholmarna, i synnerhet som alla berörda rösen redan i dagsläget ligger på åkerholmar el. dyl.

För att de nya rösen ska få samma värde som de befintliga behöver markerna runt dem även fortsättningsvis ha någon form av skötsel för att de inte ska växa igen och beskuggas helt. Årlig slåtter av gräsmarkerna runt enskilda rösen alternativt runt de nya holmarna om rösen läggs där är tillräckligt, vid behov kompletterat med slyröjning.

Även de tre åkerholmarna som berörs behöver kompenseras genom att skapa nya med motsvarande areal. Bedömningen är dock att den mycket lilla åkerholmen inte behöver kompenseras separat så i praktiken blir det två nya holmar. De nya ytorna blir per definition inte åkerholmar när de anläggs inom planområdet eftersom marken runt inte kommer brukas som jordbruksmark. Syftet med de nya holmarna är att bibehålla mängden småbiotoper i landskapet där vilda djur kan hitta livsmiljöer. Genom att återskapa holmar av ungefär samma storlek som tidigare är förhoppningen att djur som nyttjar biotopen idag även kan finna den nya biotopen attraktiv. Om de delas upp i mindre ytor är risken att de blir för små för djur som t.ex. hare och räv. Det finns förslag på placering i norra och sydvästra delen av planområdet av de två nya holmarna som i storlek motsvarar de åkerholmar som kommer att tas bort. Placeringen av de nya holmarna har föreslagits utifrån tanken att de fortfarande ska ha kontakt med andra småbiotoper och naturområden. En placering i sydöstra eller östra delen skulle innebära att de ligger mer isolerade omgivna av vägar och verksamhetsområden och att djur därmed kan få svårare att nyttja dem. I dagsläget går en brukningsväg som mer eller mindre förbinder åkerholmarna (samt ödegården) och utmed vilka djur och växter kan sprida sig. För att bibehålla värdet av den större åkerholmen som föreslås flytta till sydvästra delen av planområdet kan med fördel ett stråk med oskött vegetation (motsvarande brukningsvägen) skapas som förbinder den nya holmen med naturmarken norrut. Eventuellt också ett liknande stråk österut bort mot de befintliga holmarna utmed vägen.

Figur 12. Karta som redovisar ytor som kan lämpa sig för kompensationsåtgärder

Risken med de nya holmarna, oavsett var inom planområdet de placeras, är att de tappar viss funktion i och med att de i stället för att vara placerade i åkermark kommer vara placerade i anslutning till hårdgjorda ytor och stora byggnader. Detta innebär mer ljud, ljus och mänskliga närvaro. Detta skulle vara konsekvensen även om befintliga holmar skulle bevaras. I någon mån skulle detta kunna kompenseras för genom att anlägga fler holmar än vad som tas bort. I förslaget har en extra holme placerats intill dagvattendammen. Ytterligare ett alternativ, som dock sträcker sig utanför planområdet, är att skapa motsvarande småbiotoper i den betesmark som ligger i anslutning till planområdet norrut. Det skulle kunna ses som inom rimligt avstånd samtidigt som biotopen sköts tack vare betesdjuren. Markerna runt de nya holmarna måste skötas med minst årlig slåtter för att de inte ska växa igen.

Artskydd

Fåglar

Fågelarter som endast är fridlysta, dvs inte är rödlistade, inte uppvisar ett minskande antal under den senaste 20-årsperioden och inte heller är med i någon övrig naturvårdslista bedöms falla in under artskyddsförordningen 4§ punkt 4a), dvs en störning kommer inte påverka populationen i sådan grad att förbud inträder. Av de observerade arterna inom planområdet gäller detta blåmes, bofink, gransångare, grönsiska, koltrast, ladusvala, nötväcka, ormvråk, ringduva, rödhake, steglits, stenknäck, större hackspett, svarthätta, sånglärka, talgoxe, taltrast, trädgårdssångare, trädpiplärka samt törnsångare.

Brun kärnhök har observerats en gång inom planområdet. Det är en art som är knuten till större vassområden vid sjöar och havsvikar och inom planområdet finns ingen lämplig häckbiotop för arten. Födosök sker ofta över jordbruksmark och den enda observationen

gäller just en födosökande individ. Då trakten är rik på jordbruksmark kommer ett genomförande av detaljplanen inte påverka arten negativt.

Buskskvätta häckar i en lång rad olika biotoper på öppen mark som jordbruksmarker, kalhyggen, hedar och glest bevuxna myrar. I jordbrukslandskapet förekommer den oftast på dikesrenar, utmed vägar, invid betesmarker eller i anslutning till glest trädbevuxna åkerholmar. Buskskvättan föredrar medelhög, varierad gräshöjd och visst inslag av gammal fjolårsvegetation tycks inte störa den. En god tillgång på låga utkiksposter för sång och födosökande är mycket viktigt. Populationen i Sverige har en måttligt minskande trend vilket gjort att den rödlistats. Buskskvätta har noterats sjunga vid flera tillfällen i planområdets norra del, bl.a. i lövsly utmed vägen. Delvis kommer biotoperna där den observerats finnas kvar även efter ett genomförande av detaljplanen, men den bedöms även ha lämpliga häckmiljöer i omgivningen utanför planområdet. Arten är vanligt förekommande inom Götene kommun. Varken den lokala, regionala och nationella bevarandestatusen bedöms påverkas av de planerade åtgärderna i området och det föreligger därmed ingen risk för förbud enligt artskyddsförordningen.

Kråka är rödlistad som nära hotad och dess bestånd har minskat måttligt de senaste 20 åren, det dock är fortfarande en vanlig art. Kråka bygger ett skålformat bo i höga träd av kvistar, gräs, rötter m.m. och det är möjligt att den häckar inom planområdet. Arten är allätare och födan består av det mesta som de kommer över. Dess huvudsakliga landskapstyp är jordbrukslandskap och skog och de drar ofta nytta av mänsklig aktivitet vid födosökande. Artens bevarandestatus bedöms inte påverkas negativt av detaljplanen då den är bra på att nyttja mänskligt skapade miljöer samt att det finns lämpliga häckmiljöer kvar i området men också i det omgivande landskapet.

Grönfink häckar i skogsbryn, enbackar, buskmarker, parker och trädgårdar. Den förekommer i större delen av landet. Arten uppvisar en mycket kraftig populationsminskning orsakad av sjukdomen gulknopp. Detaljplanen bedöms inte medföra någon risk för artens bevarandestatus då lämpliga biotoper finns kvar i tillräcklig omfattning i närområdet även efter att de planerade åtgärderna genomförts.

Gulspurv häckar i skogsbryn och buskmarker, särskilt i anslutning till odlad mark, samt på hyggen. Arten uppvisar en måttlig populationsminskning som dock tycks planat ut under senare år, dock på en lägre populationsnivå jämfört med tidigare. Orsaken till minskningen tros främst bero på intensifierat brukande av jordbruksmark samt ett mer storskaligt jordbruk. Den planerade exploateringen av området bedöms inte medföra någon risk för artens bevarandestatus då arten fortsatt är vanlig och då dess habitat också finns i landskapet runt planområdet.

Lövsångare uppvisar en måttlig populationsminskning men är trots detta fortfarande Sveriges vanligaste fågelart. Den häckar i olika slags skogar samt i lummiga trädgårdar och parker. Arten bedöms inte påverkas negativt om förslagen i detaljplanen genomförs.

Mindre hackspett har observerats inom planområdet men även strax norr om det. Mindre hackspett förekommer främst i löv- och blandskogar med inslag av äldre lövträd. Under vintertid kan födosök även ske i äldre grandominerad skog, vassar m.m. Krav för häckning i områden är förekomst av döda eller döende halvurkna lövträd, främst klibbal eller björk. Den hackar ut bohål i döda träd under våren och ett nytt hackas ut varje år. Mindre hackspett är revirhållande, och särskilt så under häckningsperioden. Reviret kan vara så stort som 200

ha och behöver hysa runt cirka 40 ha (20%) av lämpliga lövskogsmiljöer för att fungera som häckningsrevir (Wiktander 1998; Wiktander, Olsson & Nilsson 2001).

Eftersom mindre hackspett är väldigt hemortstrogen finns den kvar i ett revir nästan undantagslöst resten av sitt liv efter att ha häckat lyckosamt i reviret. Arten minskade påtagligt under senare delen av 1900-talet, men har stabiliserats under senare tid, dock med en låg population på ca 4200 par i landet. Avverkning och gallring av lövträd anses utgöra hot mot arten och planerade åtgärder som innebär exploatering av områden med förekomst av lövträd kan därmed utgöra hot mot artens bevarandestatus. Att lämna äldre lövträd, döda stammar och stubbar vid åtgärder i revir med mindre hackspett kan minska dess påverkan på arten, men då arten utnyttjar flera trädarter för födosök under olika delar av året, bl.a. asp (både äldre och sly), grovgreniga granar, lind, björk, al och ek kan även små åtgärder i ett område missgynna arten. De områden med lövträd, hålträd och gamla träd som kommer exploateras enligt planförslaget utgör två områden omgivna av spannmålsfält med en sammanlagd area på knappt 1 ha. De för mindre hackspett mest värdefulla områdena inom planområdet kommer lämnas som naturmark samtidigt som närområdet fortfarande hyser relativt gott om lämpliga miljöer för arten. Bedömningen är att den påverkan ett genomförande av detaljplanen har på artens livsmiljöer inte påverkar dess nationella, regionala eller lokala regionala bevarandestatus negativt men att åtgärder som innebär att individer av arten dödas kan påverka den lokala bevarandestatusen negativt. För att undvika att individer dödas ska avverkning av hålträd inte ske under artens häckningsperiod (april-juli).

Rödvingetrast häckar i skogsmark. Arten uppvisar en måttlig långsiktig populationsminskning som främst tros orsakas av negativ påverkan på dess livsmiljöer via skogsbruket. Skogsbruksåtgärder såsom gallring, röjning liksom torrläggning av sumpskogsmiljöer är exempel på sådana åtgärder. Häckningsindikationerna i området är få och svaga och arten noterades vid en tidpunkt då den har stora flyttrörelser mot norra Sverige där den i huvudsak häckar. Häckningar i mellersta Sverige har dock blivit vanligare och den häckar då i blandskog. Arten är fortsatt vanlig och har relativt allmänna biotopkrav. Skogen i nordväst där arten observerades kommer dessutom lämnas som naturmark. Exploatering av området bedöms därmed inte medföra någon risk för artens bevarandestatus lokalt, regionalt eller nationellt.

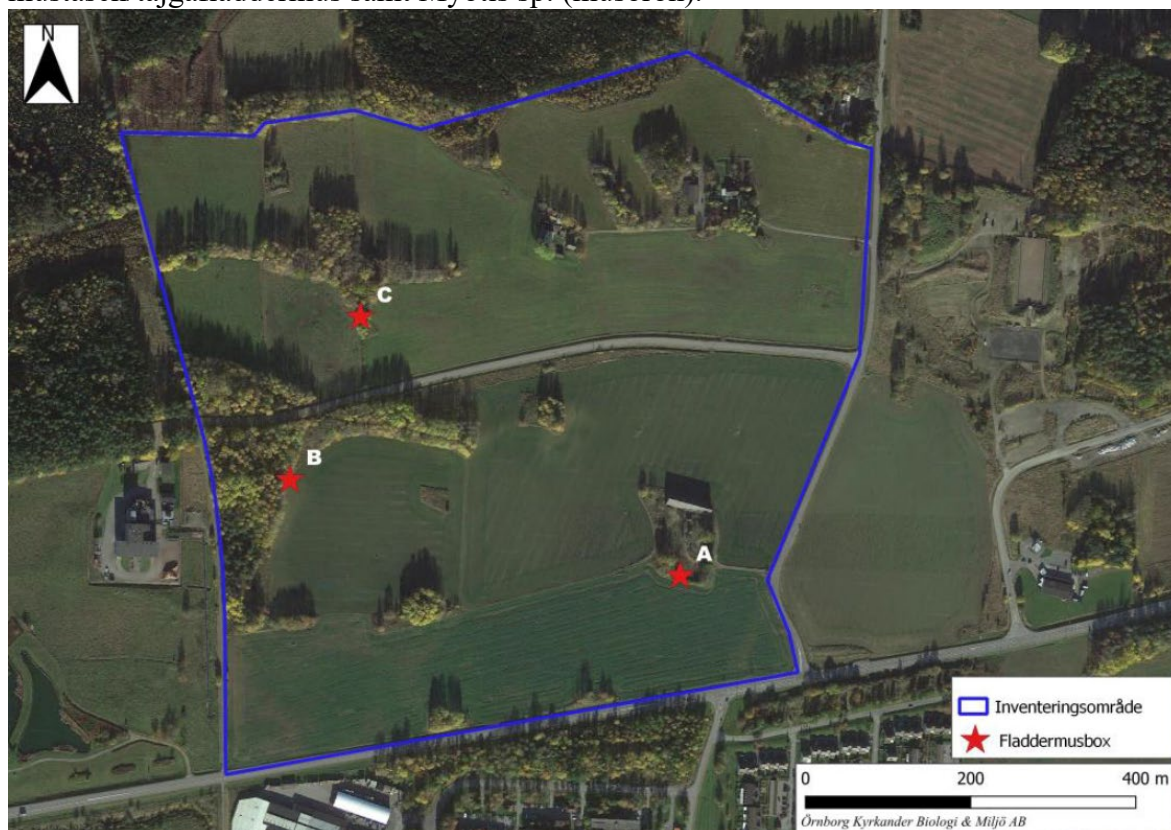
Stare häckar i hålträd eller holkar huvudsakligen i anslutning till odlad mark och är under häckningstid beroende av gräsmarker med kort vegetation inom rimligt avstånd (<1 km) från boet för sitt födosök. Helst besöker den naturbetesmarker men även t.ex. klippta gräsytor kan nyttjas. Arten uppvisar en måttlig negativ långsiktig populationsförändring. Igenplantering eller igenväxning av betesmarker samt svag hävd är starkt negativt och innebär att födosöksmiljöer försvinner. Nerläggning av jordbruk är ett stort hot i många trakter, liksom ensidig inriktning mot t.ex. vallodling i skogstrakter och spannmålsodling i slättbygden. Inom planområdet finns gott om hålträd varav de allra flesta står på det som kommer lämnas som naturmark. Födosöksmiljöer förekommer i dagsläget knappt alls inom planområdet och en exploatering där spannmålsfält ersätts med gräsmattor kan därför snarast öka områdets värde för arten. Både hålträd och födosöksmiljöer finns även i de närmaste omgivningarna utanför planområdet vilket i kombination med att arten fortfarande är förhållandevis vanlig leder till bedömningen att artens lokala, regionala och nationella bevarandestatus inte påverkas negativt av detaljplanen.

Svartvit flugsnappare häckar i öppen bland- och lövskog, inte sällan i trädgårdar och parker. Arten har minskat och är därför rödlistad, men är trots det fortfarande en vanlig art. Svartvit

flugsnappare är hålhäckande och det är bristen på lämpliga bomiljöer, dvs hålträd, som oftast begränsar arten. Inom planområdet finns många hålträd varav de allra flesta kommer sparas enligt aktuell planskiss, det finns även gott om hålträd strax utanför planområdet. Artens bevarandestatus bedöms inte påverkas negativt om detaljplanen realiseras.

Fladdermöss

Under fladdermusinventeringen vid Backgården registrerades ljud från fladdermöss under 27 nätter, fördelat på tre autoboxar. Box A registrerade ljud under 13 nätter, box B under nio nätter och box C under fem nätter. Totalt identifierades sju olika arter/artgrupper: nordfladdermus, dvärgpipistrell, gråskimlig fladdermus, brunlångöra, större brunfladdermus, mustasch/tajgafladdermus samt *Myotis* sp. (musöron).

Figur 13. Placering av boxar för inventering av fladdermöss.

De registrerade arterna är alla vanliga i Sverige, men både nordfladdermus och brunlångöra är rödlistade som nära hotade (NT). Inventeringen gav tillräckligt med data för att bedöma artförekomsten i området, även om den utfördes relativt sent på säsongen. Positiva strukturer för fladdermöss, såsom lövdominerade brynmiljöer och en relativt låg ljusföroreningsnivå, finns i området, vilket gynnar deras aktivitet.

Fladdermöss är fridlysta, och det är förbjudet att skada eller förstöra deras livsmiljöer. Det är också viktigt att notera att antalet inspelningar inte motsvarar antalet individer, utan snarare aktiviteten i området, där en individ kan generera flera inspelningar. Dvärgpipistrell och större brunfladdermus registrerades oftare än de andra arterna, men inspelningarna kan också påverkas av olika arters ljudstyrka och hörbara avstånd. Den befintliga ladan bedöms inte utgöra övervintringsplats för fladdermöss enligt utförda fältbesök.

För att minska den negativa påverkan på fladdermöss vid utbyggnad av verksamhetsmark föreslås del av den befintliga lövskogen, som bland annat innehåller flera hålträd i planområdets västliga del sparas och regleras som natur.

Förbud bedöms undvikas enligt 4a§ artskyddsförordningen för fladdermöss genom att förlägga anläggningsarbeten under perioden mitten av oktober till mars. På sätt undviks att djur dödas i samband med dagvila eller yngelperiod. Dessutom undviks att de störs under parningsperioden som infaller under perioden augusti till början av oktober. Bedömningen är att det inte kan uteslutas att en störning under parningsperioden skulle kunna påverka den lokala bevarandestatusen för vissa av fladdermusarterna negativt. Tack vare en stor förekomst av hålträd och andra värdefulla träd inom den föreslagna naturmarken i planområdet, men även norr om planområdet, bedöms det finnas en kontinuitet i den ekologiska funktion som dessa träd innebär för fladdermöss i form av platser för dagvila och eventuellt yngelkoloni även vid ett genomförande av detaljplanen. Bedömningen utgår från att nödvändig hänsyn tas till relevanta träd inom den planerade naturmarken så att deras ekologiska funktion för fladdermöss inte försämras, bl.a. genom anpassad belysning.

Groddjur

Inom planområdet finns inga vattensamlingar alls och inga groddjur har heller observerats. Strax väster om planområdet finns däremot de så kallade Arladammarna. Detta är tre dammar som tar emot dagvatten från Götene mejeri. Dagvattendammar med mycket näring och/eller föroreningar är sällan de mest lämpliga miljöerna för groddjur, men det är inte ovanligt att vanligt förekommande groddjursarter nyttjar dem ändå. För fågel är dammarna desto mer intressanta och därmed också för fågelskådare som observerar och rapporterar fynd. Om det funnits groddjur här är det troligt att någon fågelskådare hade sett det och rapporterat, men trots ett stort antal rapporter från dammarna finns det inga som gäller groddjur.

Mot denna bakgrund bedöms det inte som troligt att groddjur använder dammarna för lek. Om så ändå skulle ske är det möjligt att de nyttjar planområdet vid Backgården för t.ex. övervintring. Det område som i så fall skulle vara aktuellt är skogsdungen i den nordvästra delen som ligger i relativt nära anslutning till dammområdet och där det finns rösen, död ved m.m. som groddjur kan nyttja för skydd. Skogsdungen ska enligt planskissen sparas som naturmark. Att några groddjur skulle ta sig över till några av de åkerholmar som finns inom planområdet får anses mindre troligt.

Landskapsbild

Omvandlingen från jordbruksmark till industriområde medför en märkbar förändring av landskapsbilden, även om vissa öppna ytor och vegetationsinslag kan bevaras. Jordbruksmarkens vidsträckta, öppna ytor kommer att ersättas med större byggnadsvolymer och hårdgjorda ytor, vilket ger landskapet en mer strukturerad och tät prägel. Byggnadernas skala kan skapa ett mer dominerande intryck än den tidigare låga, öppna marken.

Nya vägar och parkeringar kommer också att förändra området visuella karaktär och kan skapa en tydligare gräns mot omgivande natur- och jordbruksområden. Belysning och ökad trafik i samband med industriområdet kan innebära att området upplevs som mer livligt och påverka hur det uppfattas under kvällstid. Sammantaget innebär förändringen en övergång till ett mer intensivt nyttjat landskap, där den tidigare öppna jordbruksmarkens karaktär minskas till förmån för byggda strukturer.

Figur 14. Vy där planområdet syns från väg 2727 i sydlig riktning

Figur 15. Vy där planområdet syns från riksväg 44 i östlig riktning

Kulturmiljö

Områdets kulturhistoriska värden är främst kopplade till jordbrukslandskapet. De rikliga inslagen av odlingsrösen och åkerholmar är viktiga element som bidrar till områdets karaktär och ger en inblick i hur marken röjts och brukats över tid för jordbrukets behov. Genom att bevara dessa inslag i planområdet ges fortfarande möjlighet att uppfatta delar av landskapets historiska utformning.

I och med att stora delar av jordbruksmarken föreslås omvandlas till verksamhetsmark kommer flera av de historiska spåren att påverkas, men planförslaget tar samtidigt hänsyn till att bevara de mest framträdande odlingsrösen och åkerholmarna, särskilt i områden där de kan integreras med natur- och grönområden. Detta innebär att områdets kulturhistoriska berättelse, även om den delvis förändras, fortfarande kan avläsas och bidra till förståelsen av landskapets brukshistoria.

Fornlämningar

En arkeologisk förundersökning har genomförts inom planområdet, vilken resulterade i att fyra boplatser identifierades. Med anledning av dessa fynd har en kompletterande arkeologisk undersökning därefter utförts i syfte att närmare avgränsa och precisera fornlämningarnas utbredning och karaktär. Efter denna fortsatta undersökning har en av de tidigare identifierade boplatserna omvärderats och bedömts inte längre utgöra en fornlämning enligt gällande lagstiftning. Sedan tidigare är även en gravsten känd inom området, vilken dock inte har omfattats av den senast genomförda undersökningen.

Planförslaget har i den mån det är möjligt anpassats för att undvika påverkan på fornlämningarna. Vissa fornlämningar ligger dock centralt i området, vilket gör bevarande svårt att åstadkomma utan att försvåra förutsättningarna för ett ändamålsenligt genomförande av detaljplanen.

Miljö

Dagvatten

I samband med framtagandet av granskningshandlingarna utfördes en ny dagvattenutredning (Melica 2025-10-28). För att begränsa påverkan som uppkommer av planförslaget måste planområdets dagvatten fördröjas och renas innan det släpps ut. Dagvattenhanteringen utformas så att flöden och föroreningsmängder inte överstiger nuvarande belastning på recipient och befintliga anläggningar.

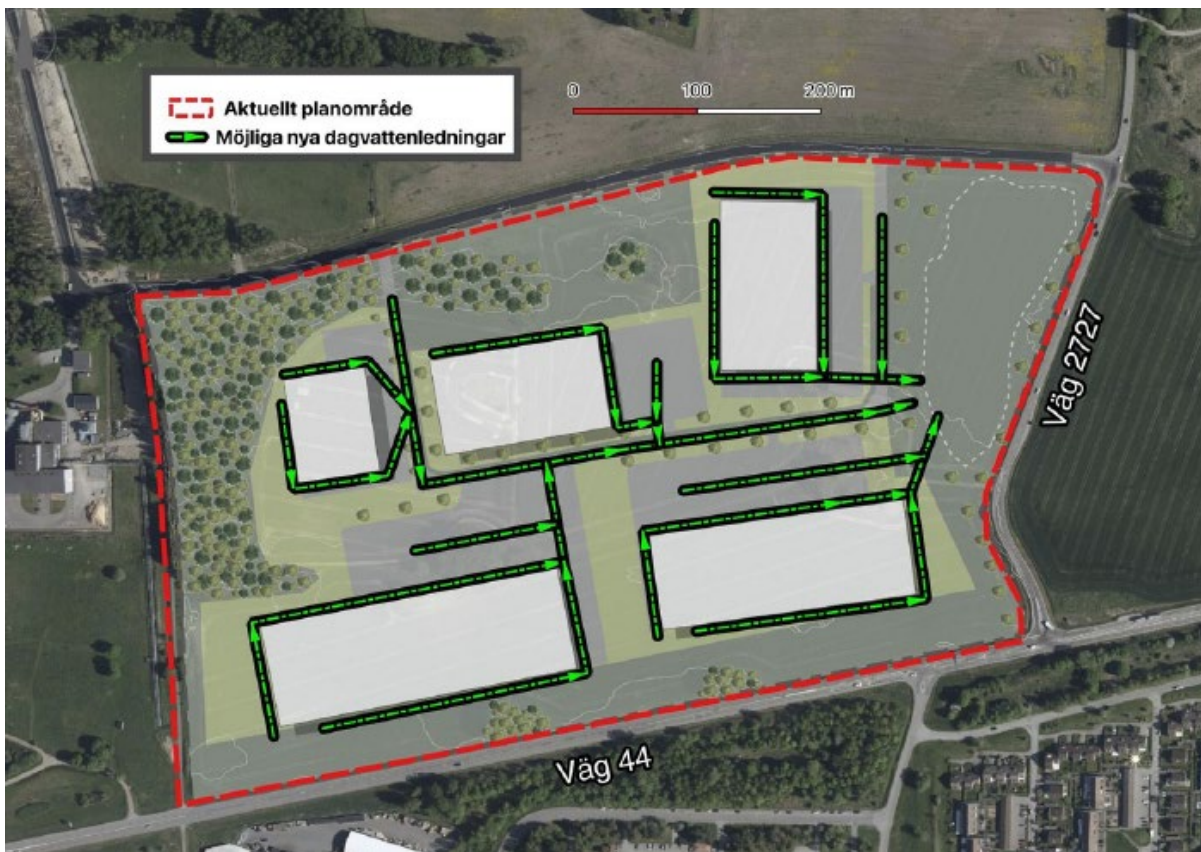
Dagvatten föreslås i första hand infiltreras lokalt inom planområdet genom mindre infiltrationsanläggningar placerade på flera platser, främst inom allmän platsmark och på kvartersmark. Syftet är att bibehålla markens fuktighet och stabilitet samt minska ytavrinning. Fördröjning och huvudsaklig rening samlas till planområdets nordöstra del, där två dagvattendammar anläggs.

Dagvatten från fastigheter och hårdgjorda ytor samlas upp via gallerbrunnar och stuprör och leds till kommunala dagvattenledningar, dimensionerade för minst ett 10-årsregn. Lokalgator avvattnas ytligt till svackdiken längs gatan, vilket möjliggör tidig rening av vägdagvatten innan det leds vidare till ledningssystemet. Vægdiken utanför planområdet ska bibehållas i befintligt skick och får inte belastas med dagvatten från planområdet. Befintliga dag- och dränvattenledningar inom planområdet tas i huvudsak bort, med undantag för ledningar längs planområdets norra gräns som fortsatt används för markavvattning.

I planområdets nordöstra del anläggs två dagvattendammar för flödesutjämning och rening. Dagvattnet leds först till en mindre försedimenteringsdamm och därefter till en större damm för vidare fördröjning och rening. Dammarna dimensioneras för att begränsa utflödet till cirka 65 l/s, vilket motsvarar planområdets andel av kapaciteten i dikningsföretagets utlopp till Västerbroån. Den sammanlagda erforderliga fördröjningsvolymen uppgår till cirka 5 300 m³ och dammarna kräver en yta om cirka 11 000 m² inklusive slänter.

Dammarna utformas med varierande djup och permanenta vattenytor för att gynna biologisk mångfald, förbättra reningseffekten och bidra till estetiska värden i området. Anläggningarna placeras på allmän platsmark och ska förvaltas och underhållas av kommunen. Drift- och skötselinstruktioner ska tas fram i samband med projektering.

Beräkningar av föroreningshalter och -mängder visar att den föreslagna dagvattenhanteringen medför minskade utsläpp av de flesta föroreningar jämfört med nuläget. En mindre ökning av kvicksilver kan inte uteslutas, men bedöms vara försumbar i relation till osäkerheterna i beräkningarna och vägs upp av betydande minskningar av bland annat kväve och fosfor till följd av att jordbruksmark tas ur drift. Sammantaget bedöms detaljplanen kunna genomföras utan att försämra recipientens möjligheter att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer.

Figur 16. Redovisning av möjliga dagvattenledningar inom planområdet.

Figur 17. Redovisning av möjlig dagvattenhantering i form av dammar.

Skyfall

Även med väl dimensionerade dagvattenanläggningar kan extrema nederbördstillfällen medföra tillfällig överbelastning av ledningssystem och anläggningar. Dagvattenhanteringen inom planområdet utformas därför så att skyfall kan hanteras genom kontrollerad ytavrinning utan skador på byggnader eller infrastruktur.

Dagvattenledningar och brunnar dimensioneras för minst ett 10-årsregn. Vid kraftigare regn ska överskottsvatten kunna rinna ytligt mot dagvattendammarna. Delar av den planerade lokalgatan används som skyfallsled och ges därför en något lägre höjdsättning än angränsande fastigheter samt en svag lutning mot dammarna. Höjdsättningen säkerställer att ytligt avrinnande vatten leds bort från bebyggelse och styrs mot dagvattenanläggningarna även vid skyfall.

Byggnader ska placeras med lägsta golvnivå minst 0,1 meter över omgivande mark, och marken närmast byggnaderna ska luta bort från fasader för att minska risken för inträngande vatten.

Dagvattendammarna är dimensionerade för att hantera såväl kortvariga intensiva regn som långvariga, ihållande nederbördstillfällen. Dammarna har betydande reservvolym över den normala reglernivån och bedöms kunna rymma dagvatten från ett 100-årsregn utan att orsaka översvämning av omkringliggande mark. Bräddning från dammarna bedöms därmed inte vara nödvändig vid dimensionerande regn.

Som en extra säkerhetsåtgärd kan ett nödutlopp från dammarna övervägas för extrema situationer med mycket låg sannolikhet. Sammantaget bedöms planområdet ha goda förutsättningar för att hantera skyfall genom ändamålsenlig höjdsättning och robust dagvattenutformning. Exakta nivåer och lutningar fastställs i samband med projektering.

Figur 18. Illustration som redovisar hur skyfall kan hanteras inom planområdet.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte påverka uppfyllandet av miljökvalitetsnormen för luft.

Vatten

Enligt utförda föroreningsberäkningar kommer en förbättring för samtliga ämnen ske förutom för kvicksilver och kvicksilverföreningar, där utsläppt mängd från planområdet beräknas öka med ca 0,6 gram per år jämfört med befintlig situation. I Stormtac anges därtill 69 % relativ osäkerhet i beräkning av kvicksilvermängd. Den i absoluta termer ringa ökningen av mängden kvicksilver kan vägas mot minskningen av andra förorenande ämnen. Ifall inget förorenande ämne alls får öka i förhållande till befintliga förhållanden är dock situationen svårlost. Ytterligare anläggningar för att avskilja kvicksilver i tillräcklig utsträckning för att få ner beräknad halt och årsmängd till befintliga värden bedöms inte motiverade då de sannolikt skulle vara för omfattande för att vara rimliga att genomföra.

Så länge den beräknade ökningen av kvicksilver anses försumbar, kan detaljplanen gott sägas kunna genomföras utan att recipientens möjlighet att uppnå miljökvalitetsnormerna försämras. Särskilt den minskning av kväve och fosfor som följer av jordbrukets upphörande är gynnsam för Västerbroån eftersom övergödningen, som utgör ett betydande miljöproblem för vattendraget, lindras.

Hälsa och säkerhet

Beräkning av trafikbuller

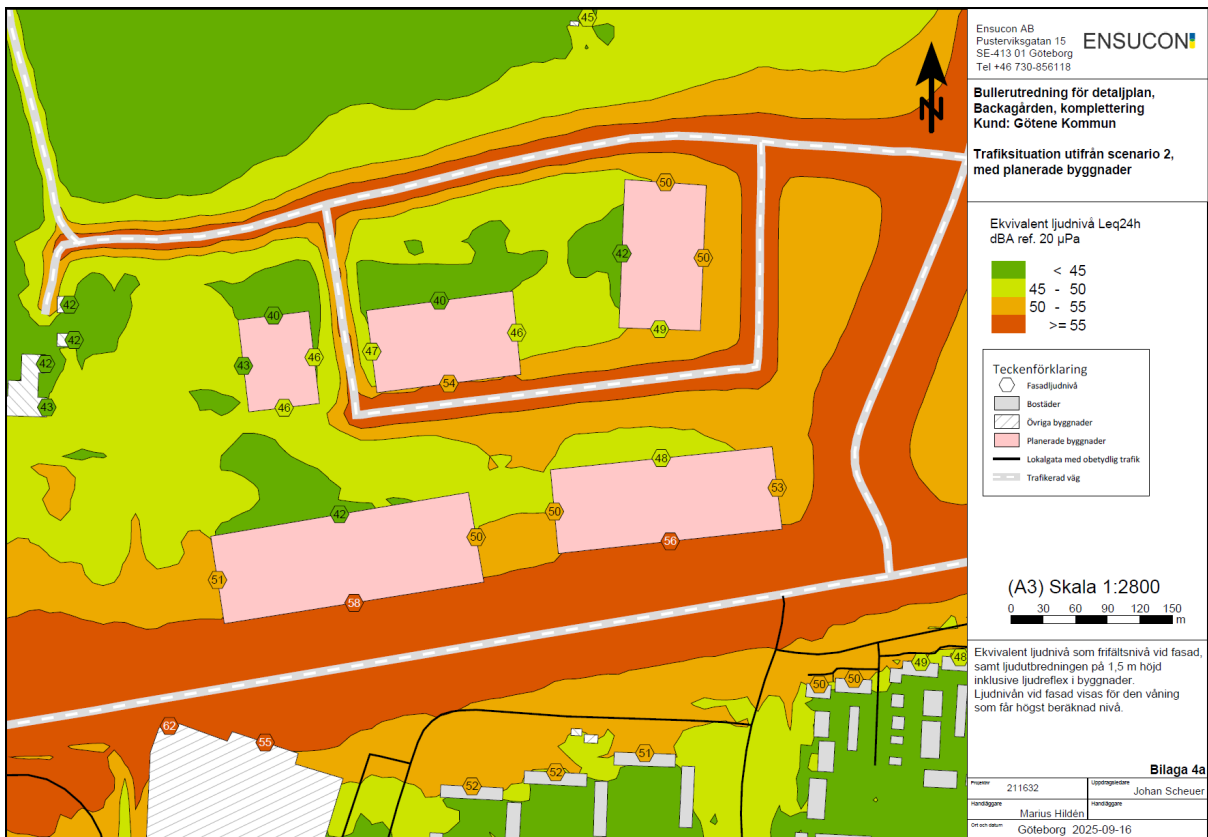
En bullerutredning (Ensucon 2024-06-03, reviderad 2025-09-16) har utförts som stöd till aktuell planläggning. Syftet med utredningen är att kontrollera förutsättningarna för att skapa ett område för industri- och logistikverksamheter på området. Den ursprungliga rapporten har kompletterats genom att räkna om resultat från trafikbuller i beräkningsmodellen Nord2000 med uppdaterad skiss av byggnadsutformningen. Utöver det har industribuller från verksamhetsområdet utretts.

Resultat och slutsatser:

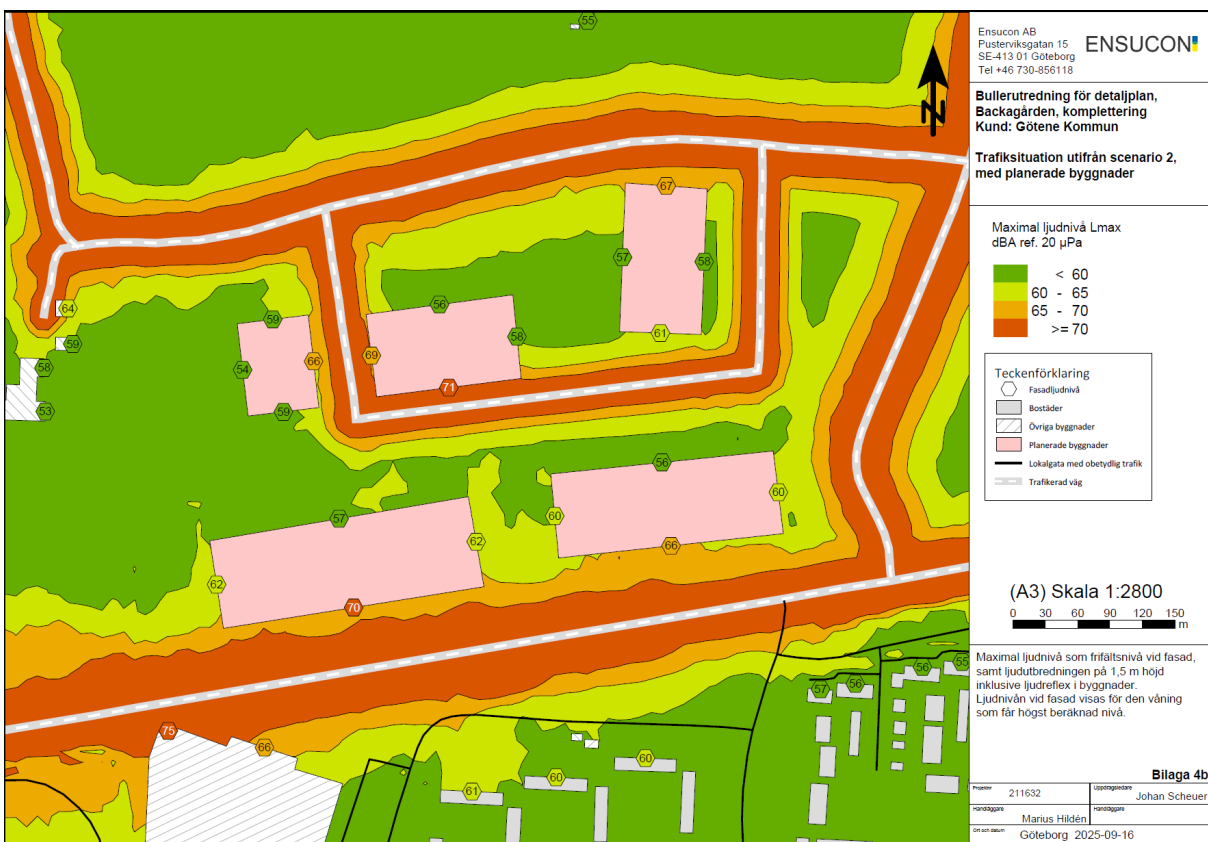
- Etableringen av verksamhetsområdet beräknas medföra viss ökning av trafikbullernivåer vid bostäder, uppemot 2 dB jämfört med scenariot utan utbyggnad.

- Bullernivån beräknas inte överstiga riktvärde för vägtrafikbuller vid ett bostadshus i utbyggnadsscenarierna med planerade byggnader.

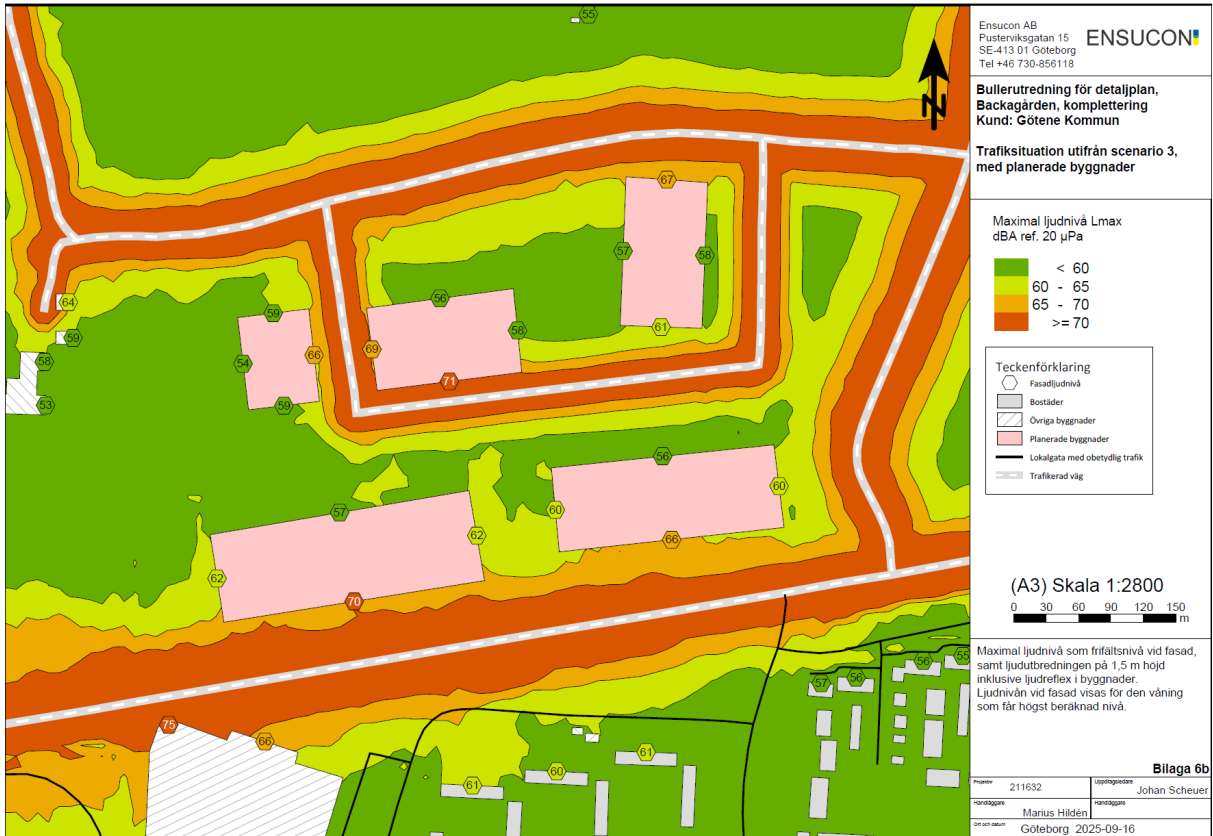
- Industribuller från tillkommande byggnader enligt planen har utretts och antas huvudsakligen bestå av installationer för ventilation, kylning och dylikt på tak. Enligt preliminära beräkningar klaras industribullerriktvärden för alla dygnets timmar förutsatt att huvudsakligt buller från verksamheter kommer från de planerade byggnadernas takinstallationer, och att installationerna på respektive tak inte överskrider ljudeffektnivå (L_{wA}) 97 dB – 100 dB.

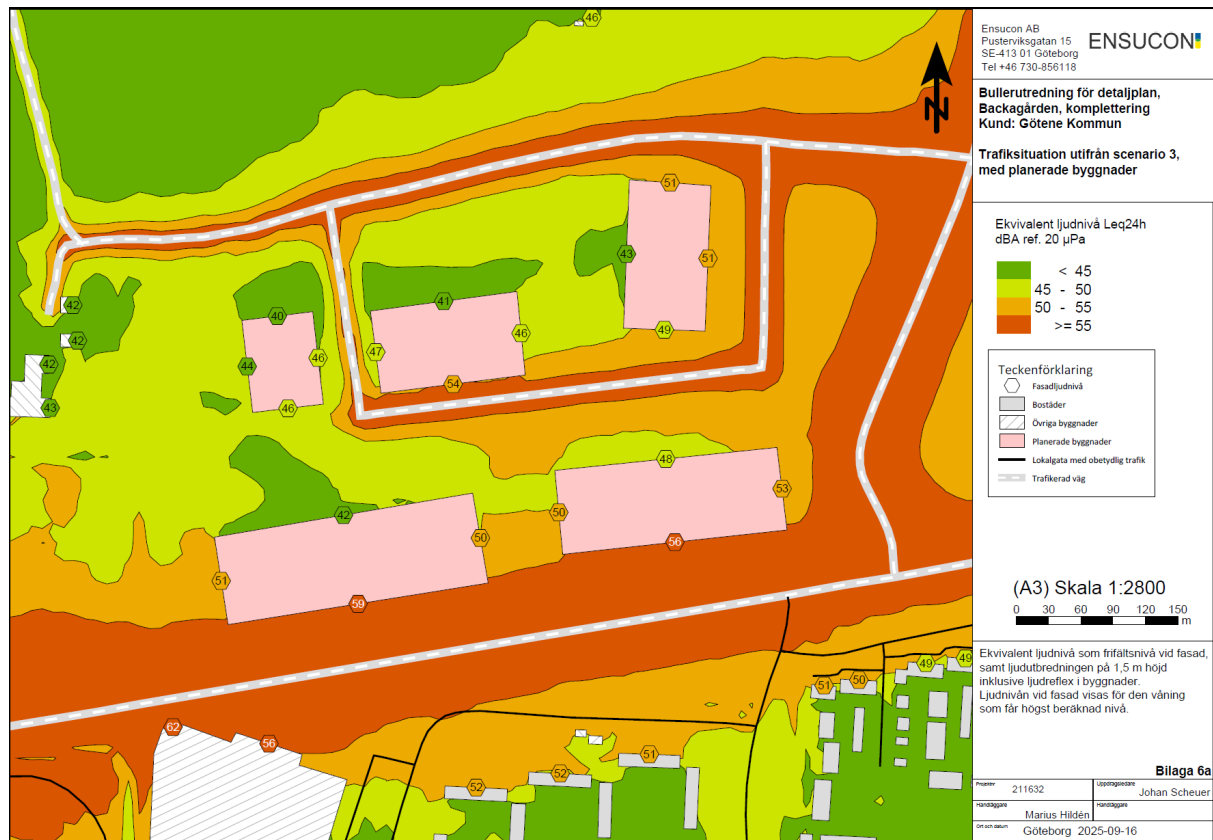
Figur 19. Ekvivalent ljudnivå Leq24h dBA enligt det mest troliga scenariot 60% logistik och 40% industri.

Figur 20. Maximal ljudnivå Lmax dBA enligt scenario med 60% logistik och 40% industri.

Figur 21. Ekvivalent ljudnivå Leq24h dBA enligt scenariot med 100% industriverksamheter

Figur 22. Maximal ljudnivå L_{max} enligt scenario med 100% industriverksamheter.

Figur 23. Ekvivalent ljudnivå Leq24h vid industribuller

Risker kopplat till farligt gods

En riskutredning för planområdet har genomförts (Afry 2024-02-22, reviderad 2025-05-26). Detaljplaneområdet är beläget invid riksväg 44 som är primär led för farligt gods och väg 2727 som är sekundär led för farligt gods. Eftersom avståndet till detaljplanen understiger Länsstyrelsens riktlinjer för skyddsavstånd till farligt godsled ska risker kopplade till transport av farligt gods undersökas.

Syftet med utredningen är att säkerställa att människor inom aktuellt detaljplanområde inte utsätts för oacceptabla risker kopplade till olyckor på närliggande transportleder.

Följande resultat med avseende på individrisk och samhällsrisk har erhållits:

- Risk inom övre ALARP-området förekommer på avstånd kortare än 18 meter från Riksväg 44.
- Risk inom nedre ALARP-området förekommer på avstånd mellan 18–46 meter från Riksväg 44 och på kortare avstånd än 20 meter från Väg 2727.
- Risken är acceptabel på avstånd längre än 46 meter från Riksväg 44 och 20 meter från Väg 2727.
- Individrisken ökar inom 100 meter från korsningen mellan Riksväg 44 och Väg 2727, se Figur 6-5 i utredningen för avstånd inom ALARP-området.
- Samhällsrisken för utvecklingsalternativet ligger inom nedre ALARP-området för händelser där 1–2 personer förväntas omkomma och resten inom risknivån för acceptabel risk.

Krav på åtgärder redovisas nedan:

Skyddsavstånd

Skyddsavståndet från både Riksväg 46 och Väg 2727 ska inte vara kortare än 30 meter. Följande riskreducerande åtgärder bör övervägas i samband med den nya detaljplanen inom ALARP-området:

Diken och utformning

Diken mellan vägar och planområde bör finnas kvar. Persontäta utrymmen, till exempel personalutrymmen, i den första radens bebyggelse inom ALARP-området bör placeras så långt bort från vägarna som möjligt.

Brandtekniskt skydd

Fasader och fönster till den första raden av bebyggelse inom ALARP-området bör utföras i brandteknisk klass EI30 respektive EW30.

Följande riskreducerande åtgärder har bedömts inte medföra en betydande merkostnad och förväntas reducera risknivån på ett effektivt sätt inom 150 meter från vägarna för aktuellt planområde:

Utrymningsvägar och entréer

Byggnation inom 150 meter från vägarna bör planeras på ett sätt så att utrymningsvägar möjliggör utrymning bort från Riksväg 44 och Väg 2727 och huvudsakliga entréer är placerade bort från dessa vägar.

Ventilation

Byggnation inom 150 meter från vägarna bör planeras så att luftintagen dels placeras på tak eller så högt upp som möjligt på fasaden och dels riktas bort från Riksväg 44 och Väg 2727.

Givet att etableringen i samband med utvecklingen av detaljplan Götene 16:2 m.fl. följer beskrivningen i denna rapport och att de riskreducerande åtgärderna övervägs, bedöms risken som acceptabel.

Riksintresse

Kommunikationer

Riksväg 44 som ligger direkt söder om planområdet omfattas av riksintresse för kommunikationer. Utifrån framtaget underlag bedöms planen inte påverka riksintresset för kommunikationer negativt. Planområdet ligger nära riksväg 44 och väg 2727, men avstånd, skyddszoner och byggnadsplacering säkerställer att transportlederna för farligt gods inte blockeras eller försämras.

Identifierade risker kopplade till farligt gods hanteras genom skyddsavstånd, brandtekniska åtgärder, utrymningsvägar och ventilationslösningar, och risknivåerna inom planområdet bedöms som acceptabla. Trafikalstring från exploateringen förväntas inte ge kapacitetsproblem i de kritiska korsningarna, och vid större industriscenariö kan eventuella problem lösas med tillägg av körfält. Planens utformning med varierade fasader och reglerad skyltning säkerställer dessutom att vägarna inte blir visuellt störda. Sammantaget kan

transportledarnas funktion, säkerhet och framkomlighet upprätthållas samtidigt som risker för människor i planområdet hanteras på ett acceptabelt sätt.

Hushållningsbestämmelser enligt 3 kap Miljöbalken

Jordbruksmark

Området som omfattas av förslag till detaljplan för Backgården, Götene, bedöms vara brukningsvärd jordbruksmark. Jordbruksmark är en viktig resurs för att säkra den framtida matproduktionen och för att bibehålla biologisk mångfald. För att exploatera brukningsvärd jordbruksmark krävs det därför särskilda skäl, enligt 3 kap 4 § Miljöbalken. Lagen innebär att kommunen måste kunna påvisa att den planerade markanvändningen är av särskilt allmänt intresse, och motivera varför den föreslagna lokaliseringen av planområdet är den mest lämpliga.

Till detaljplanen har det därför upprättats en lokaliseringsutredning. Av den framgår kommunens argument för att planens genomförande är av särskilt allmänt intresse, samt redovisar de förutsättningar och tidiga ställningstaganden gällande frågan om planområdets lokalisering.

Bedömning särskilt allmänt intresse

Enligt Boverkets beräkning av byggbehovet behövs cirka 523 000 nya bostäder tillkomma under perioden 2024–2033 för att svara mot den förväntade framtida befolkningsökningen och samtidigt hantera det bostadsunderskott som byggts upp sedan 2006 då bostadsbyggandet under lång tid inte motsvarat befolkningsökningen. Länsstyrelsens rapport ”Bostadsmarknadsanalys – Västra Götalands län 2023” visar att det fram till 2030 kommer att behövas 115 800 nya bostäder i länet. Med hänvisning till ovan beskrivna prognoser och statistik, samt kommunens beräkningar av befolkningstillväxt, har Götene kommun som målsättning att bygga 50 nya bostäder per år. En av flera förutsättningar för att kunna nå upp till bostadsmålet är att möjliggöra för fler arbetsplatser i kommunen.

Götene är idag starkt präglad av sina industrier och dessa har en betydande roll i kommunens utveckling. Flertalet orter är uppbyggda kring stora industrier och deras utveckling har således haft stor inverkan på befolkningstillväxten i kommunen. Det är därmed av stor vikt att det även fortsättningsvis finns utvecklingsmöjligheter för både befintliga företag, men också för nya företag som vill etablera sig i kommunen.

Götene kommun bedömer att det finns behov att öka andelen tillgänglig verksamhetsmark som möjliggör större sammanhängande ytor som kan möjliggöra för större etableringar. Det är också av stort vikt att det finns verksamhetsmark i lägen där det finns infrastruktur tillgängligt, där risken för störningar för boende är låg samt att läget ligger i anslutning till de större vägarna med skyltläge.

Efterfrågan på verksamhetsmark förekommer i allra högsta grad i Götene tätort i Götene kommun. Det beror i huvudsak på att det är i Götene som många industrier finns idag, men också på Götene strategiska läge vid riksväg 44 och Europaväg 20. Sammantaget gör kommunen bedömningen att planens genomförande är av särskilt allmänt intresse och att samhällsintresset, att planlägga för verksamhetsmark, går före intresset att jordbruksmarken här ska bevaras.

Som grund till bedömningen är :

- Ny verksamhetsmark möjliggör för fler arbetstillfällen, vilket i sin tur ökar incitamenten till ökat bostadsbyggande, vilket är ett nationellt behov.
- Götene kommun präglas starkt av flertalet industrier. Dessa har legat till grund för den befolkningstillväxt som har skett genom åren. Vid en begränsning av utvecklingsmöjligheter, riskerar kommunen att dessa företag ser sig om efter andra lokaliseringar utanför kommunens gränser. En sådan händelseutveckling skulle vara mycket kostsam för Götene kommun, både vad det gäller befolkningsutveckling, men också för den kommunala servicen.

Bedömning lokaliseringsalternativ

Utredningen har förutom huvudalternativet (benämnt A) tittat på fyra områden i och i anslutning till Götene tätort. För att kunna väga de identifierade lokaliseringsalternativen mot varandra beskrivs och bedöms varje alternativ utifrån kriterierna nedan.

1. Mark

Översiktlig bedömning av storleken på byggbar yta och markägförhållanden, samt hur alternativet om mer verksamhetsmark överensstämmer med Götene översiktsplan (ÖP).

2. Infrastruktur

Alternativen bedöms utifrån dess tillgång till befintligt vägnät och befintligt VA-nät. Korta avstånd eller redan anlagda vägar till områdena, samt korta avstånd till befintligt VA-nät bedöms ge de mest fördelaktiga förutsättningarna.

3. Störningar

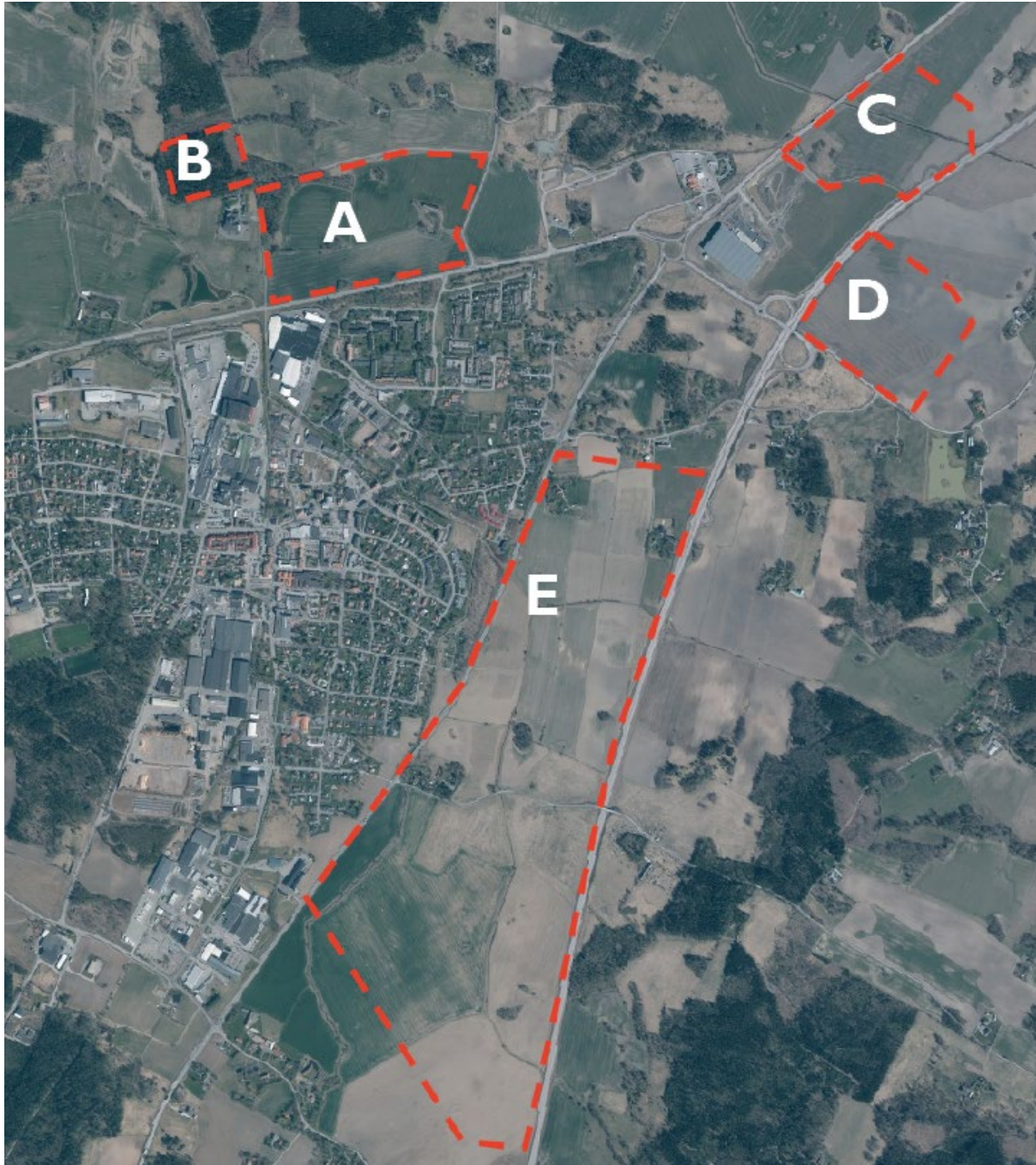
Vid bedömning av störningar ingår förorenad mark, buller och farligt gods. En översiktlig bedömning görs där ett alternativ ligger i närheten av störningskänsliga miljöer och hur omfattande en störningen skulle bli av det som föreslås i detaljplanen.

4. Skydd

För kriteriet skydd beaktas lokaliseringsalternativen utifrån vilka lagstadgade skydd som blir berörda. Beroende på vilken typ av skydd som finns vid de olika alternativen bedöms förutsättningarna som mer eller mindre fördelaktiga. Starkast lagstadgat skydd har naturreservat, Natura 2000-områden, strandskydd och biotopskyddsområden. Övriga skyddsvärda områden är bland annat riksintresse för naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv.

5. Sårbarhet

Alternativen utvärderas mot potentiella hinder mot ett genomförande. Exempelvis kan det röra sig om privata intressen, ekonomisk bärighet, potentiella målkonflikter eller andra saker som kan leda till en osäkerhet.

Figur 24. Översiktskarta med de övervägda alternativa lokaliseringarna i Götene. Huvudalternativ är alternativ A.

Slutsats

I utredningen bedöms område A vara mest bäst lämpat för ändamålet, vilket innebär att behovet inte bedöms kunna tillgodoses från allmän synpunkt på ett tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Bedömningen grundar sig på ovanstående intresseavvägning och utförd alternativredovisning.

Utifrån detta föreslås en ändring av markanvändningen för Backgården (område A) genom ny detaljplan. Detta innebär att Götene kan utvecklas i enlighet med kommunens översiktsplan.

ALTERNATIV	MARK		INFRASTRUKTUR	STÖRNINGAR	SKYDD	SÅRBARHET	POÄNG
A	3	3	3	2	2	3	16
E	3	2	3	1	2	2	13
B	1	2	3	3	3	1	12
C	2	2	3	2	2	1	12
D	2	2	2	2	2	1	11

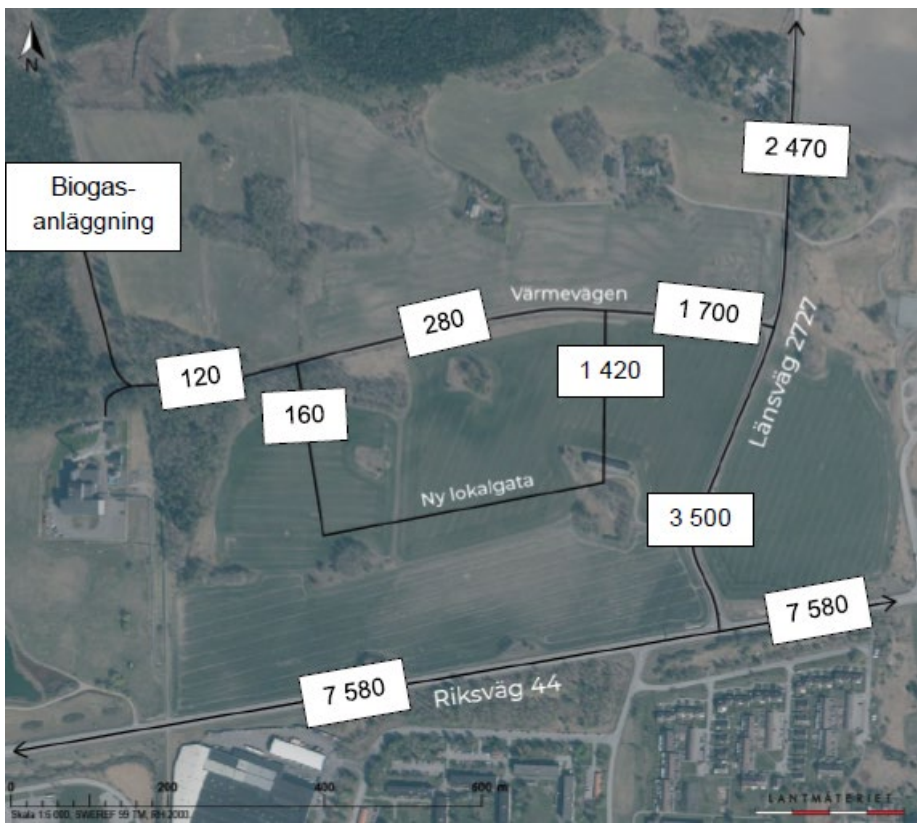
Trafik

En trafikutredning (2024-03-20, reviderad 2025-05-27) har genomförts som en del av underlaget till planförslaget. Utredningen analyserar trafikpåverkan vid exploatering av aktuellt planområde.

Planområdet nås från Värmevägen som är en kommunal väg och som ansluter till riksväg 44 via länsväg 2727. Utredningen redogör för dagens trafik, där biogasanläggningen väntas alstra 110 fordon per dygn (varav 82 % tung trafik), och Västerbyverket 12 fordon per dygn. Prognosticerade trafikvolymen år 2040 har beräknats med Trafikverkets tillväxttal, och hänsyn tas till både personbils- och lastbilstrafikens ökade volymer.

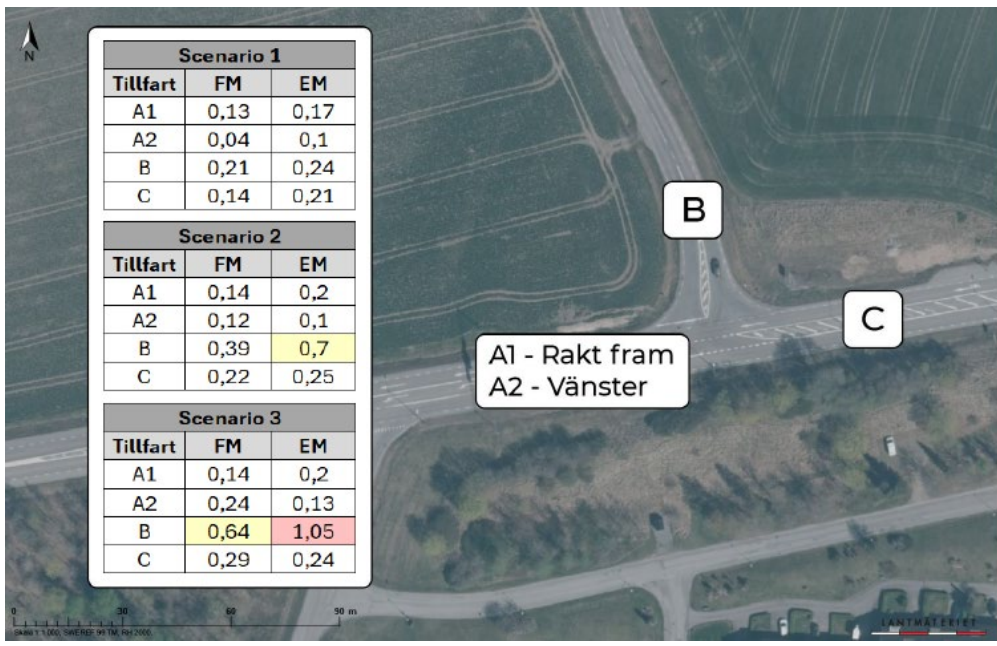
Trafikalstringsberäkningar har genomförts för tre scenarier för 2040:

1. Utan exploatering.
2. Med blandad exploatering (60 % logistik/lager och 40 % industri) vilket väntas generera 1 600 fordon per dygn (18 % tung trafik). Det mest troliga scenariot.
3. Med enbart industri, vilket kan generera upp till 2 800 fordon per dygn (11 % tung trafik).

Figur 25. Karta som redovisar trafiklastningen vid scenario 2, det mest troliga scenariot.

Analys av de två kritiska korsningarna, Värmevägen/länsväg 2727 och länsväg 2727/riksväg 44, visar belastningsgrad under dimensionerande timmar och ger indikationer på vägnätets framtida framkomlighet. Belastningsgrader under 0,6 bedöms hålla god standard, medan högre nivåer indikerar lägre framkomlighet och risk för trafikstockning.

Figur 26. Kapacitetsberäkning i korsningen mellan väg 2727 och riksväg 44

Slutsatser utifrån genomförd trafikutredning:

- Exploateringen av verksamhetsområdet förväntas alstra 1 600 fordon per dygn (18 % tung trafik).
- I ett scenario där bara industriverksamheter etableras i verksamhetsområdet förväntas trafikstringen bli 2 800 fordon per dygn (11 % tung trafik).
- Den alstrade trafiken förväntas inte skapa kapacitetsproblem i korsningen mellan länsväg 2727 och riksväg 44 med planerad exploatering. Med en större industrietablering skapas kapacitetsproblemen i korsningen.
- Kapacitetsproblemen som uppstår i ovan nämnda korsning kan avhjälpas genom tillägg av ett ytterligare körfält för högersvängande trafik i tillfarten på länsväg 2727.
- Den nya lokalgatan föreslås få en vägbanebredd om minst 8 meter.
- Hastigheten på Värmevägen och ny lokalgata bör anpassas till den hastighet som gäller inom tätorten Götene i övrigt (50 km/h).
- Utformningen av de två nya korsningspunkterna och kurvorna på den nya lokalgatan bör dimensioneras för fordonstyper Lps, Lspec och Lmod.

Gång- och cykeltrafik

Planområdet ligger avskilt från Götene tätort på grund av riksväg 44. Den före detta banvallen, väster om planområdet utgör idag en gång- och cykelväg. Det finns dock ingen säker övergång över riksväg 44.

Nollalternativ

Ett nollalternativ innebär att inga av de åtgärder eller förslag som presenteras i detaljplanen genomförs. Det betyder att området fortsatt skulle användas som jordbruksmark, och de befintliga biotopvärdena, de naturliga livsmiljöer som stödjer lokal flora och fauna skulle bevaras i sin nuvarande form. Denna lösning innebär också att inga nya verksamheter eller företag kan etableras på platsen, vilket innebär en förlust av potentiella arbetstillfällen och en utebliven möjlighet att stärka Götene's lokala näringsliv.

Att välja ett nollalternativ går därmed emot kommunfullmäktiges strategiska mål om att skapa ”Ett starkt arbets- och näringsliv” i Götene. Denna målsättning är en del av kommunens övergripande strategi för tillväxt, sysselsättning och samhällsutveckling, där en diversifierad och stark arbetsmarknad är central. Nollalternativet innebär att kommunen går miste om möjligheten att bredda sitt näringsliv och att skapa nya förutsättningar för ekonomisk tillväxt, något som också kan ha negativa konsekvenser för kommunens attraktionskraft för både företag och invånare på lång sikt.

Ekonomiska frågor

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Inkomster:

- Försäljning av mark

Utöver de rena inkomster som kommunen får innebär planen även att marken ökar i värde eftersom markens användning fastställs.

Utgifter

- Framtagande av detaljplan
- Köp av mark
- Projekteringskostnader
- Iordningsställande av allmän platsmark.

Allmän plats

Drift av allmän plats ligger på kommunen som huvudman för allmän plats.

Vatten och avlopp

Driften för att tillhandahålla dricksvatten, hantera spillvatten och dagvatten ligger hos det kommunala VA-bolaget Götene Vatten och Värme. Planområdet planeras ingå i det kommunala verksamhetsområdet.

Eventuell flytt av ledningar inom planområdet eller omläggning, uppdimensionering av befintliga ledningar som krävs för exploateringen bekostas av exploitören. Kostnaden för vatten och avlopp tas ut genom anslutnings- och driftavgifter enligt gällande VA-taxa.

Prövning enligt annan lagstiftning

Här redovisas vilka prövningar som genomförts eller kommer behöva genomföras enligt annan lagstiftning än PBL och vem som ansvarar för att ansöka om dessa.

Biotopskydd

Götene kommun

Medverkande

Planförslaget har tagits fram av sektor samhällsbyggnad, John Cronqvist, planarkitekt i Götene kommun. Representanter från övriga förvaltningar i Götene kommun har deltagit i planarbetet.

John Cronqvist
Götene kommun